

- આધ્યાત્મિક વિકાસની નવી જ ક્ષિતિજ ખોલતું ગુજરાતી માસિક છૂટક નકલ દ-૦૦ વાર્ષિક લવાજમ દેશમાં રૂ. ૨૫-૦૦ આજીવન ૨૫૧-૦૦ વિદેશમાં વાર્ષિક રૂ. ૩૦૦-૦૦ (વિમાનથી) આજીવન ૩૦૦૦-૦૦
- સંસ્થાપક : પ. પૂ. યોગેશ્વરજી સર્વમંગલ ચે. ટ્રસ્ટ (રજી. અમદાવાદ).
 - તંત્રી-સંપાદક : શ્રી નારાયણ હ. જાની.
 - પ્રકાશન અને પ્રાપ્તિસ્થાન : 'અધ્યાત્મ' પ્લોટ નં. ૧૬૮૮ બી. સરદારનગર, ભાવનગર-૧. ફોન : ૨૫૬૫૮૧૧, ૨૫૬૦૬૪૯
 - ADHYATMA Email Address : adhyatma_editor@yahoo.co.in
 - You can know about Shree Mahatmaji & Shree Maa from Website "SWARGAROHAN.ORG"
 - અધ્યાત્મના સહાયક સ્વજનો : ૧. ડો. બી. જે. જાગણી, ૨. શ્રી ગોરધનભાઈ કલોલા(કલ્યાણ) અને ૩. શ્રી જ્યોત્સ્નાબેન બી. ત્રિવેદી.
 - તંત્રી, મુદ્રક અને પ્રકાશક : નારાયણ હ. જાની.
 - મુદ્રણસ્થાન : રાધેશ્યામ પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ, ૫૩/૫૪ સી-૧, બોરડીગેટ, ભાવનગર-૧. ફોન : ૩૨૯૦૫૦૭

★ લેખકોને નિમંત્રણ ★

- અધ્યાત્મમાં લેખો, ભજનો કે ગીતો મોકલાવવા લેખકોને નિમંત્રણ છે. અધ્યાત્મની ભાવનાને અનુરૂપ જ લેખો સ્વીકારવામાં આવશે.
- લખાણ કાગળની એક બાજુ ને સારા મોટા અક્ષરે લખેલું હોવું જરૂરી છે. બીજાં સામયિકોમાં પ્રસિદ્ધ થયેલ લેખોની નકલો ન મોકલાવવા વિનંતી છે.

★ અધ્યાત્મ અંગે સૂચનો ★

- ગ્રાહકોને ગ્રાહક નંબર સરનામા સાથે લખવામાં આવે છે તે નોંધી લેવો.
- 'અધ્યાત્મ' જો આપને ગમ્યું હોય તો આપના પરિચિત વર્ગમાં તેના ગ્રાહકો વધે તેવું આપ કરતાં રહેશો.
- 'અધ્યાત્મ' દર માસની ૧૭ તારીખે પ્રસિદ્ધ થશે. કોઈ કારણે એકાદ અઠવાડિયા સુધી અંક ન મળે તો સ્થાનિક ટપાલ કચેરીમાં તપાસ કર્યા પછી અત્રે જણાવવું. સિલિકમાં હશે તો જરૂર મોકલી આપશે.
- પત્રવ્યવહાર કરતી વખતે ગ્રાહક નંબર લખવાથી વધુ સરળતા રહેશે.
- 'અધ્યાત્મ' અંગે કોઈ સૂચનો કરવાના હોય તો નિઃસંકોચ કરવા અનુરોધ છે.
- દર મહિનાની તા. ૧૦ સુધીમાં જે ગ્રાહકોનાં નામ અત્રે મળી જશે, તેમને તા. ૧૭ મી એ અંક રવાના કરવામાં આવશે.

- You can know about Shree Mahatmaji & Shree Maa from Website "SWARGAROHAN.ORG"

★ અનુક્રમણિકા ★

દેવતાનું દર્શન	શ્રી યોગેશ્વરજી ૩
શ્રી યોગેશ્વર કથામૃત	મા સર્વેશ્વરી ૫
પૂ. શ્રી માની સંનિધિમાં સ્વર્ગારોહણમાં નૂતનવર્ષાભિનંદન	ડો. બી. જે. જાગણી ૧૧
પૂ. શ્રી માનો જન્મોત્સવ	જ્યોત્સ્ના ત્રિવેદી ૩૨
'સભાન શાશ્વતી'	પ્રો. તરલા દેસાઈ ૩૯
સમંદરને પેલે પાર	મા સર્વેશ્વરી ૪૩
પોયણું પાંગર્યું	મા સર્વેશ્વરી ૫૧
Hindu faithfuls Visit	Kevin Garcia ૫૮
હિંદુ શ્રદ્ધાળુઓ પૂ. માના દર્શને	તંત્રી ૬૧
શ્રીવિષ્ણુસહસ્ર સમશ્લોકી	શ્રી યોગેશ્વરજી ૬૪

ॐ ભક્તિસુધા ॐ

પ્રભુસેવામાં હાથપગ, રહો ઉદ્યુક્ત સદાય;
દોષભરેલા કૃત્યમાં, વરતો નહિ જરાય. ૪૩
પ્રભુસેવામાં શરીર ને, સામગ્રી વપરાય;
લોભ અનાદર દૂર થઈ, રહો ઉમંગ સદાય. ૪૪
દ્વેષ કોઈ પ્રાણીતણો, મમ ઉરમાં નવ થાય;
દયા મૈત્રી મુદિતા સદા, મુજ મનમાં ઊભરાય. ૪૫
(મહારાજશ્રીનથુરામશર્મા)

દેવતાનું દર્શન

શ્રી યોગેશ્વર

દેવતાઓ જે રૂપમાં આપણી પાસે આવે છે તે રૂપમાં આપણે તેમને નથી પૂજતા; પરંતુ તેમની પથ્થરની પ્રતિમાઓને પૂજીએ છીએ; એવી પાંગળી આપણી પૂજા છે!

ઉત્તમોત્તમ ને ફોરમવંતા ફૂલોથી આપણે તેમને શણગારીએ છીએ ને તેમના શરીરે સુગંધિત પદાર્થો ને અત્તર લગાડીએ છીએ. પરંતુ આપણા પથપ્રદર્શક થઈને જ આપણા માર્ગને સાફ કરવામાં આવે છે, એમનું અપમાન કરીએ છીએ ને કેટલીક વાર એમને અપશબ્દો પણ કહીએ છીએ; એવી પાંગળી આપણી પૂજા છે!

વરસોની ઉપાસનાને અંતે પણ તે હાલતા નથી, અને એક અક્ષરે બોલતા નથી; છતાં પણ અચળ શ્રદ્ધાને ધારણ કરીને આપણે તેમની પૂજા કરીએ છીએ; પરંતુ અમૃતનો વરસાદ વરસાવીને, વહાલથી ભરેલાં વચને આપણી અશુદ્ધિનો અંત આણવા જે તન તોડીને મહેનત કરે છે, એમની આપણે અવગણના કરીએ છીએ, એમનો સત્કાર પણ કરતા નથી; એવી પાંગળી આપણી પૂજા છે!

જે આપણી સામે, સાથે ને આજુબાજુ જ રહે છે, એમની તરફ આપણે જોતા પણ નથી; જે આપણે માટે આંસુ સારે છે, મહેનત કરે છે ને બલિદાન બને છે, એમને આપણે ઓળખતા પણ નથી; ને દૂરના દેવને પૂજીએ છીએ; આવી આંધળી આપણી આરાધના છે!

એક યુવકને જગદંબા પ્રત્યે પુષ્કળ પ્રેમ હતો. એ જગદંબાની ઉપાસના કરતો. એને જગદંબાના સાક્ષાત્ દર્શનના આનંદાનુભવની આકાંક્ષા જાગી. એથી પ્રેરાઈને એ એકાંત અરણ્યમાં આવેલા દેવમંદિરે ગયો, અને અનશન આરંભીને આરાધનામાં બેઠો. એકાદ અઠવાડિયામાં એનું શરીર સૂકાઈ ગયું અને નિર્બળ બન્યું. એને ઘોર નિરાશા, ચિંતા અને અસફળતાને પરિણામે અશ્રદ્ધા થઈ. એક દિવસ સ્વપ્નમાં એને એક સુકુમારી કન્યાએ દર્શન આપીને કહ્યું કે હું તો તારા ઘરમાં માતારૂપે વિરાજમાન છું. છતાં પણ મારી પ્રત્યે તું સારો વ્યવહાર નથી કરતો. મારું પૂરતું ધ્યાન નથી રાખતો. મને દુઃખી કરે છે, અને હવે મારા સાક્ષાત્કારની ઈચ્છા રાખે છે. મને ઓળખવાની દૈવી દૃષ્ટિની પ્રાપ્તિ તો કર. એ પછી તને સમજાશે કે હું તો તારી સાથે ને પાસે જ છું. તું જ મારાથી દૂર છે.

યુવકની આંખ ઉઘડી. એને નવીન દિવ્યદૃષ્ટિની પ્રાપ્તિ થઈ. ઘેર પહોંચીને એણે માતાની સેવા કરવા માંડી.

આપણામાંના અનેકને એવી રીતે પરમદેવ પરમાત્માના દર્શનની ઈચ્છા થઈ આવે છે. પરંતુ આપણી સમીપમાં અને આજુબાજુએ પરમ દેવતાનો જે પવિત્ર પ્રકાશ પથરાયેલો છે એને પેખવાનો પ્રયત્ન આપણે ભાગ્યે જ કરીએ છીએ. દૃષ્ટિ બદલાય તો સૃષ્ટિ બદલાય અને સમસ્યા પણ ઉકલી જાય.

વરદ હસ્ત પ્રભુ તમારો, સદાય રહેજો જીવન સહારો

—મા સર્વેશ્વરી

વર્ષ : ૨૮

ડીસેમ્બર—૨૦૦૬

અંક ૩

શ્રી યોગેશ્વર કથામૃત

—મા સર્વેશ્વરી

તા. ૯-૧૨-૮૧ બુધવાર, માગસર સુદ તેરસ, વિ. સં.

૨૦૩૮, સ્થળ : સાન્ટા એના, કેલીફોર્નિયા, અમેરિકા.

આજે સાંજે ધ્યાનની બેઠક દરરોજની જેમ થઈ. ધ્યાનની બેઠક પૂરી થતાં તરત જ જવાનું બને છે. પ્રવચન સ્થળ ઘણું દૂર હોય છે. જેથી ૧ કલાક મુસાફરી કરવાની બને છે. આજે વ્રત ને નિયમો ઉપર જ પૂ. શ્રીએ પ્રવચન આપ્યું. ગઈકાલે વ્રત, નિયમોના પ્રશ્નોના જવાબમાં એ વાત શરૂ થઈ હતી.

પ્રવચન સ્થળે દરેક સ્થળની જેમ બે બેઠકો બનાવી હતી. જેથી પૂ. શ્રી ને સર્વેશ્વરી બેઠક લે છે. ચંદન, પુષ્પના ગુચ્છથી સ્વાગત થાય છે. પ્રવચન બાદ માર્ગમાં થોડી સત્સંગની વાત થાય છે. જેમાં પૂ. શ્રીએ માતાજીની માંદગી પ્રસંગે કરેલી સેવા ને માતાજીના જીવનના કષ્ટોની વાતો કરે છે. વળી ગુરુશિષ્યના સંબંધની વાત થાય છે.

શ્રી ભગવાનભાઈ પૂછે છે : કબીર સાહેબ કડક હતા એવી વાત સાંભળી છે.

પૂ. શ્રી : જે મહાપુરુષ પોતાના ગુરુના પગ નીચે ઠોકર વાગે તેમ સૂએ તે શું કડક હોય? હા, તે જમાનાની જે બૂરાઈ-ઓ હતી તેને પડકારી છે પણ તે મીઠા બનીને!

શ્રી ભગવાનભાઈ : કબીર સાહેબ વણવાનું કામ કરતા, તો એમની પાસે જ શાળ ઉપરથી રીલ પડી જાય તો તે પોતે વાંકા વળીને લઈ શકે તેને બદલે તે કમાલને જ બોલાવતા ને તેની પાસે જ તે કામ કરાવતા.

પૂ. શ્રી : એની પાછળ સેવાભાવ કેળવવા શિષ્ય કમાલને એ શિક્ષણ આપતા. હું કહું. ભગવાનભાઈ, જરા પાણી આપજો ને. હું પાણી લઈ શકું છતાં ફરી કહું, ભગવાનભાઈ જરા પાણી આપજો ને. તો તમને થાય કે મારે પીવું હોય તો કંચનબેન આપે, ને મારે વળી તમને આપવાનું? પણ એ પાણી માંગવા પાછળ જે અક્કડપણું છે તેને દૂર કરવાનો હેતુ છે. શિષ્યને સેવાધર્મ કેવો હોય તે શીખવવાનો હોય છે. ગુરુ કામ જ કરતા હોય ને શિષ્ય જોયા જ કરે તો? તો ગુરુ કહે આ કામ કરો, એની પાછળ ગુરુ કરે તે પહેલાં શિષ્યએ કરવું જોઈએ, એવી સેવાધર્મની વાતો શીખવાડવાનો ધર્મ હોય છે. એટલે કબીર સાહેબ કડક નહીં પણ શિષ્યને સેવાધર્મ શીખવવા એવું કરતા.

માર્ગમાં આજે આ પ્રકારની ચર્ચા થઈ. ત્યાં તો ઉતારો આવી પણ ગયો. પૂ. શ્રીએ દૂધ પીને આરામ જ કર્યો. વળી દાંત ઉપર મીઠું ઘસવા માટે પૂ. શ્રીએ ઈચ્છા દર્શાવી. દરરોજ મંજન ઘસે છે. સવારે કોલગેટ અને બ્રશ ઉપયોગમાં લે છે. આવતી કાલથી પૂ. શ્રી મીઠાનો પ્રયોગ કરવા વિચારે છે. થોડી વાતો બાદ પૂ. શ્રી પથારીમાં ઓઢીને સૂઈ જાય છે. હરિ: ૐ.

ડીસેમ્બર : ૨૦૦૬

૭

તા. ૧૦-૧૨-૮૧ ગુરુવાર, માગસર સુદ ચૌદસ, વિ. સં.
૨૦૩૮, સ્થળ : સાન્ટા એના, કેલીફોર્નિયા, અમેરિકા.

આ મોટલના રૂમ નંબર ૧ અને ૨ ના ઉતારા ઉપર એકંદરે શાંતિ છે. પૂ. શ્રીનો અતિનિયમિત કમ ચાલુ જ છે. સમયસર ઉઠી જવું. સમયસર આળસવિના વ્યાયામ કરવો, મંત્રજપ કરીને લેખનકાર્ય કરવું.

આજે સર્વેશ્વરી પૂ. શ્રીના ઓરડામાં જ પાઠ, પ્રાર્થના વગેરે કરે છે. આજે દૂધ મૂકવામાં આવે છે ત્યારે વાતો થતી નથી. પૂ. શ્રીને મકરધ્વજવટી નામની આયુર્વેદિક દવા સાથે દૂધ આપવામાં આવે છે. પૂ. શ્રીને અહીં દૂધ ભાવે છે, અને એથી જ કદાચ નિરોગીપણું પણ સચવાઈ રહ્યું છે.

રામાયણ લેખન બાદ પૂ. શ્રી થોડો આરામ કરે છે. સર્વેશ્વરી ભોજન બનાવવા સામેના યજમાન પરિવારના ભોજનાલયમાં જાય છે. ભોજનાલય સ્વચ્છ છે. મોટલનો ધંધો જેથી ઘરના સ્ત્રીપુરુષો સૌ એના કામમાં રહે છે. સર્વેશ્વરી આજે દાળદોકળી, ભાત ને બાજરીનો રોટલો બનાવે છે. પૂ. શ્રી સાડા અગિયાર વાગ્યે ખૂબ શાંતિથી ત્યાં આવી જાય છે.

મુલાકાતનો સમય થઈ જાય છે. કામ કરનારા સૌ ભાઈ-બેનો પૂ. શ્રીને આવીને પ્રણામ કરે છે. શરૂઆતમાં ટિકિટ અંગે વાતો થાય છે. આજે શ્રી ભગવાનભાઈ પૂ. શ્રી માટે એક પ્લાસ્ટીકનું ને એક કાગળનું ફોલ્ડર લાવે છે. પૂ. શ્રી એને જોઈને પોતે જ થેલી પરદેશ લાવ્યા તેની વાતો કરે છે.

‘પરદેશ આવવાનું થયું તો પાસપોર્ટ વગેરે મૂકવા શ્રી જીતુ-ભાઈ આગ્રહ કરે કે એક બેગ લઈ જાઓ. મેં કહ્યું મારે તો આ થેલી ચાલશે. ૧૯૪૦ માં હિમાલય જવાનું થયું ત્યારે એક

૮

અધ્યાત્મ

ખાદીની થેલી સાથે લીધી હતી. સામાનમાં એક થેલી જ! જેમાં ગીતા, શાહીનો ખડિયો, પેન, ઓઢવાની પાતળી કામળી. કપડામાં ખાદીનું પહેરેલું એક ધોતીયું ને અંદર ખાદીનું ટૂંકી બાંયનું રંગીન શર્ટ. રાત્રે તે ધોતીયું ધોઈ નાંખું, સવારે સૂકાઈ જાય. આ વખતે પરદેશ આવ્યા ત્યારે પણ મેં ‘મા’ને કહ્યું, પરદેશમાં એક જ ધોતીયાથી ચાલી શકે.’

વળી આ વાતો બાદ પૂ. શ્રીએ રામાયણ સંભળાવ્યું, જેમાં દશરથે મંત્રી, પંચ, ગુરુના અભિપ્રાયની વાતો કરી તે પણ આવી ગઈ. મુલાકાત બાદ ભોજન લીધું. પછી આરામ.

આજે પ્રવચન સ્થળ ૫૦ માઈલ દૂર હતું. ત્યાં પાસે જ હરેકૃષ્ણ મંદિર પણ હતું. ત્યાં જવાનું બન્યું. મંદિરમાં અમે-રિકન ભાઈબેનો તબલા, હારમોનીયમ ઉપર ‘હરે કૃષ્ણ હરે કૃષ્ણ કૃષ્ણ કૃષ્ણ હરે હરે’ની ધૂન ગાતા હતા. દર્શન કરી બહાર આવ્યા ત્યાં જ પૂ. શ્રીનાં પરિચિત મુંબઈના છાયાબેન અને એમના પતિ મળ્યા. થોડી વાતો થઈ. ત્યાંથી પ્રવચન સ્થળે આવવાનું બન્યું.

પ્રવચન સ્થળે ભૂરા ને લાલ રંગની બેઠકો તૈયાર હતી. પૂ. શ્રીનું ફૂલહાર ને ચંદનથી સ્વાગત કરી યજમાન શ્રીમણીબેને પૂ. શ્રીના શ્રીચરણોની પૂજા કરવાની ઈચ્છા દર્શાવી. જેથી પૂ. શ્રીએ તે પૂજા ન કરવા દેતાં પાણીનું તે પ્યાલુ હાથમાં લઈને પૂ. શ્રી શ્લોક બોલવા લાગ્યા : સ્વસ્તિ નઃ ઈન્દ્રો..., ગંગે ચ યમુને ચ ગોદાવરી...

ફરી તે પાણી યજમાનને આપી દીધું. તો પણ યજમાન બેનને સંતોષ ન થયો. તેથી તેમણે પૂ. શ્રીના શ્રી ચરણો ઉપર કુમકુમ ને ફૂલ તો મૂક્યું જ. પછી સર્વેશ્વરીનું ફૂલહાર ને ચંદન-

થી સ્વાગત કર્યું. આ યજમાનના દેવસ્થાનમાં પૂ. શ્રીનો મોટો ફોટો પણ જોવા મળ્યો. શ્રી મણીબેને પૂ. શ્રીનું 'પ્રકાશના પંથે' પુસ્તક વાંચ્યું છે. વળી 'ગીતા તત્ત્વ વિચાર' 'ગીતાદર્શન' પણ એમના દેવસ્થાનમાં જોવા મળ્યાં.

પૂ. શ્રી પોતાના શ્રી ચરણોની પાણીથી પૂજા કરવા દેતા નથી. પૂ. શ્રી માને છે કે એ રીત કંઈ સર્વોત્તમ નથી. વળી પોતાના શ્રી ચરણોની કંકુવાળી છાપ પણ લેવડાવવામાં માનતા નથી. ઘણા ભક્તો એ રીતે પૂ. શ્રીના શ્રી ચરણોની છાપ લેવા ઈચ્છે છે, પણ પૂ. શ્રી કહે છે, 'મહાપુરુષોના શ્રી ચરણોની છાપ જ્યારે એમનો અંતિમકાળ હોય ત્યારે લેવામાં આવે. એટલે કે મહાપુરુષની વિદાય પછી તેની પૂજા થાય. જીવતા એ રીતે નથી લેતા.'

આજનું પ્રવચન 'ગુરુતત્ત્વ' ઉપર જ થયું. પ્રવચન બાદ શ્રીમણીબેને આજે શ્રીઈશ્વરભાઈને પ્રશ્ન પૂછ્યો કે, આપને થયેલો કબીરનો અનુભવ અમને કહો. જવાબમાં શ્રી ઈશ્વરભાઈએ કબીરસાહેબનો પૂ. શ્રીએ કરાવેલો અનુભવ જાહેરમાં કહી સંભળાવ્યો. વળી પૂ. શ્રીએ કહ્યું, કે એક બીજો અનુભવ પણ સંભળાવો. જેથી શ્રી ઈશ્વરભાઈએ માંદગી પ્રસંગે પૂ. શ્રીનું સ્વરૂપ દર્શન થયું તે સંભળાવ્યું.

પ્રવચન બાદ મણીબેન પ્રશ્નો પૂછે જ છે. એક વાર એમણે પૂ. શ્રીને પૂછ્યું કે, આપ રામકૃષ્ણદેવ હતા પણ તે આગળ શું આપ જ્ઞાનેશ્વર હતા? ને તે આગળ આપ કોણ હતા તે કહો.

પૂ. શ્રી : એ બધા જન્મોનું જ્ઞાન થયું છે પણ તેની બધાને જરૂર પણ નથી. તમને એકલાને તે શાંતિથી કહીશું.

આવા પ્રશ્નો પ્રથમ દિવસથી જ શ્રીમણીબેનને સ્ફુરે છે.

આજે પ્રવચન પૂરું થતાં એમની દીકરીને પૂ. શ્રી પાસે ફોન પર આશીર્વાદ અપાવ્યા ને મંત્ર પણ ફોન પર અપાવ્યો. અજબની શ્રદ્ધા છે એ બેનને! એ બેને પોતે પણ મંત્ર લીધો.

પ્રવચન બાદ સમય કરતાં ઘણું મોડું થઈ ગયું. ૧૦:૪૫ વાગ્યે ઉતારા પર આવી ગયા. દૂધ પીને આરામ કર્યો. વિવિધ પ્રકારના શ્રદ્ધાભક્તિ સંપન્ન જીવો મળે છે; પૂ. શ્રીનાં પુસ્તકો સરસ કાર્ય કરે છે. આવા શ્રદ્ધાળુ જીવોને શાંતિ, સંતોષ આપવા જ પ્રભુ જાણે અહીં લાવે છે. હરિ: ૐ

(કમશ:)

જેમ રહેવા માટે ઘર છે, તેવી જ રીતે જીવને કર્મફળ ભોગવવા માટે શરીર એક ધર્મશાળારૂપ જ છે, કલિયુગમાં બીજાં સાધનોની ચિંતા તથા ભ્રમણામાં પડ્યા સિવાય—ભગવાનના નામનું સ્મરણ કરતા રહેવું એ શ્રેષ્ઠ છે .
— યોગેશ્વરજી

શ્રી યોગેશ્વર કૃપા

❀ સંદીપ વેલ્ડીંગ વર્ક્સ ❀

ગ્રીલ, દરવાજા, તેમ જ મેઈન ગેટના સ્પેશ્યાલીસ્ટ

તેમ જ

દરેક જાતનું રીપેરીંગ કામ કરનાર.

મોદી બંગલા, ઉમરા જકાત નાકા પાસે, સુરત-૩૯૫૦૦૭

ફોન : (૦૨૬૧) ૨૨૫૪૯૮૨, ૨૨૫૮૮૦૪

પૂ. શ્રી માની સંનિધિમાં

સ્વર્ગારોહણમાં નૂતનવર્ષાભિનંદન

સંકલન : ડો. બી. જે. જાગણી

પૂ. શ્રીની અદ્ભુત અમૃતવાણી

સ્વર્ગારોહણતીર્થમાં ભાવભીના ભક્તો આવ્યા છે. વિક્રમનું નવું વર્ષ ૨૦૬૩ તા. ૨૩-૧૦-૨૦૦૬ થી શરૂ થવાનું છે. દિવાળી, નવું વર્ષ, ભાઈબીજ એમ ત્રણ પર્વો સ્વર્ગારોહણ-તીર્થમાં ઉજવાય એવી ભાવના ભક્તોની છે. પૂ. મા ભારત આવી ગયાં છે એટલે સ્વર્ગારોહણતીર્થમાં આવશે ને દર્શન થશે, આશીર્વાદ મળશે, કૃપા વરસશે ને સૌ ધન્ય બનશે એવી સૌની ભાવના છે.

પૂ. મા ૨૩-૧૧-૨૦૦૬ ના રોજ સવારની બેઠક પછી પધારે છે. સૌ બે દિવસથી પ્રાર્થના કરતા હતા કે પૂ. મા વહેલાં વહેલાં પધારે. સૌની આશ ફળી. ભક્તોની કતાર છે. સંકીર્તન થાય છે. પૂ. માના હાથમાં પૂ. શ્રીનું સ્વરૂપ છે. પ્રસન્નવદને સૌને દર્શન દેતાં પોતાના ખંડમાં પધારે છે.

ભક્તો નવા વર્ષના આશિષ પામવા યોગતીર્થના હોલમાં સંકીર્તન કરે છે. પૂ. મા પધાર્યાં ને સ્વર્ગારોહણતીર્થમાં નવો પ્રાણ સંચર્યો. બગીચો, વેલી, પત્રો, પુષ્પો, પક્ષી ને ભક્તોમાં જાણે નવી ચેતના આવી. પૂ. મા ભક્તોની વચ્ચે આવે છે. હાથમાં પૂ. શ્રીનું સ્વરૂપ છે તે બેઠક પર પધરાવે છે, પ્રણામ કરે છે. પછી પોતે પણ બીરાજે છે.

અજયભાઈ કલોલાને પૂ. શ્રી મા સ્લેટ પર કંઈક લખી એક

કેસેટ ટેઈપરેકોર્ડમાં મૂકવા કહે છે. કેસેટદ્વારા પૂ. શ્રીની અમૃતવાણી પીરસાય છે. આ રહી તે વાણી.

મહર્ષિ પતંજલિ યોગમાર્ગમાં નવ વિઘ્નોનું વર્ણન કરી ગયા છે. સૌથી પ્રથમ વ્યાધિનો ઉલ્લેખ કરે છે. વ્યાધિ, સ્થાન, પ્રમાદ, આળસ, અવિરતિ, ભ્રાંતિદર્શન, અલબ્ધ ભૂમિક્ત્વ, અન-વસ્થિત્વ. એમ નવ વ્યાધિનું વર્ણન મહર્ષિ પતંજલિએ કરેલું છે.

સૌથી પ્રથમ શરીરનો વ્યાધિ છે. આપણે જોઈએ છીએ કે ઘણા સાધકો સાધના ન કરતા હોય તો પણ વ્યાધિના શિકાર બની જાય છે. આહાર ને વિહારમાં કોઈ પણ પ્રકારની અવ્યવસ્થા ઉભી થાય તો એના પરિણામે વ્યાધિ આવે અને વ્યાધિ આવે એટલે સાધના કરવાની ઈચ્છા હોય તો પણ સુચારુરૂપે સાધના થઈ શકતી નથી. સહેલાઈથી જપ કે ધ્યાન કરવા બેસી શકાતું નથી. સ્વાધ્યાયમાં મનને પરોવી શકાતું નથી. આપણું મનોબળ જો મજબૂત ન હોય તો મોટાભાગનું આપણું ધ્યાન ભજનને બદલે વ્યાધિની પીડામાં પરોવાયેલું રહે છે. એટલે આપણે શરીરને વ્યાધિ રહિત બનાવવું જોઈએ.

યોગની સાધના કરતાં કરતાં પણ કેટલીકવાર માનવ વ્યાધિગ્રસ્ત બની જાય છે. જો સદ્ગુરુનું મંગલ માર્ગદર્શન એને પ્રાપ્ત ન થયું હોય ને પોતાની મેળે સાધના કરે તો ઘણીવાર એવું જોવામાં આવે છે કે પોતાની મેળે પ્રાણાયામ, નેતિ-ધોતિ ક્રિયા, આસનો, બંધોનો અભ્યાસ કરવાથી સાધક વ્યાધિનો શિકાર બની જાય છે.

હું ઋષિકેશમાં હતો ત્યારે સંન્યાસીની માતા ત્યાં ભીક્ષા લેવા આવતી. તે બરાબર બોલી શકતાં પણ ન હતાં. જીભ લથડાયા કરતી. મેં એમને પૂછ્યું કે ઉંમર તો નાની છે ને કેમ

બરાબર બોલાતું નથી? પહેલાં એ બરાબર બોલતાં હતાં ત્યારે મેં એને સાંભળેલાં. પણ પછી બરાબર બોલાતું ન હતું. એણે સંકેત કરી, બોલવાનો પ્રયત્ન કરતાં કહી બતાવ્યું કે મેં ખેચરી મુદ્રાનો અભ્યાસ મારી મેળે કર્યો એટલે જીભને ખોડ આવી ગઈ છે.

ખેચરીના અભ્યાસમાં જીભની નીચે નાડી—નસ હોય છે એને કાપવાની હોય છે. અને તેની નીચેની નાડીને સદ્ગુરુના માર્ગદર્શન વિના કાપીએ તો કેટલીકવાર વ્યાધિના શિકાર થઈ જવાય છે. એક વખત નાડી કાપ્યા પછી થોડા વખત પછી એની નીચે બીજી એક નાડી દેખાય છે એને પાછી કાપવી પડે છે. કાપીએ ત્યારે લોહી નીકળે. કેટલીકવાર માણસ બેહોશ બની જાય. કેટલાક દિવસ પછી ત્રીજી નસ—નાડી દેખાય. એને પાછી કાપવી પડે છે. કાપવાની ને જીભનું દોહન કરવાની ક્રિયા જોખમી છે.

આ ક્રિયાઓ અનુભવી ગુરુના માર્ગદર્શન ને સંનિધિમાં રહીને જ કરવી જોઈએ. આ સંન્યાસીની બેને પોતાની મેળે ખેચરી મુદ્રાનો અભ્યાસ કરવા માંડેલો અને જીભની નીચે જે નસ કાપવી જોઈતી હતી તેને બદલે બીજી જ નસ પોતાની મેળે કાતરથી કાપી નાંખેલી. એને લીધે એનું બોલવાનું જ લગભગ બંધ થઈ ગયેલું.

મેં કહ્યું કે આ તો તમે બહુ વિચિત્ર કામ કર્યું. તમારી મેળે આ કામ કરવા જેવું ન હતું. પણ હવે શું થાય? પાણી તો ચાલ્યું ગયું. ચાલ્યા ગયેલા પાણીને પાછું વાળી શકાય છે. જો કે વિજ્ઞાને એવી એવી શોધો કરી છે. પણ ચાલ્યા ગયેલા જિંદગીના બહુમૂલ્ય સમયને પાછો લાવી શકાતો નથી. બધું જ પાછું

લાવી શકાય. પૈસા ચાલ્યા ગયા હોય તો પાછા લાવી શકાય. પણ જીવનનો સોનેરી સમય એકવાર ચાલ્યો જાય તો તેને ફરી પાછો લાવી શકાતો નથી.

ઈંગ્લેન્ડમાં ઠેર ઠેર એક સૂત્ર લગભગ બધા શહેરોમાં વાંચવા મળે છે. જીવનમાં સૌથી કિંમતી કોઈ પણ પદાર્થ હોય તો તે સમય છે. માટે એનો સદુપયોગ કરો. જો કાળનો સદુપયોગ કરીએ તો નરમાંથી નારાયણ બની શકાય. માનવમાંથી માનવોત્તર, પુરુષમાંથી પુરુષોત્તમ બની જ શકાય. સાધકમાંથી સિદ્ધ થવાય. અને કાળને જો આપણે પ્રમાદમાં ખોઈ નાંખીએ, તો પછી પાછળથી પસ્તાવું પડે.

બાલક હતા ત્યારે ખેલકૂદમાં સમય વીતી ગયો. ખબર નહોતી કે જીવનમાં શું કરવાનું છે. મોટા થયા, યુવાન થયા એટલે મોહથી આંખો ઘેરાઈ ગઈ. એ વખતે વિવેક તો હતો નહીં. એટલે ખબર જ ન પડી કે જીવનમાં શું કરવું જોઈએ. પ્રૌઢાવસ્થાએ પહોંચ્યાં તો કંઈક સમજાવા લાગ્યું કે જીવનમાં હવે કંઈક કરવું જોઈએ. ત્યારે શરીર, મન સાથે આપતું નથી. મનની અનેક પ્રકારની દુર્વૃત્તિઓ ઘેરી વળે છે.

આપણાં શાસ્ત્રો આપણને ઘણાં જ આશાવાદના સંદેશાઓ આપે છે. યોગદર્શન, ભક્તિદર્શન, જ્ઞાનદર્શન, ગીતા અને ભાગવત જેવા ગ્રંથો આપણને કહે છે કે કદી નિરાશ ન થતા. એમ ન માનતા કે બધું ચાલ્યું ગયું છે, સમય ચાલ્યો ગયો એમ માનીને, ચિંતાતુર બનીને બેસી ન રહેતા. ચાલ્યો ગયેલો સમય પાછો નહીં આવે પણ હજી તમારી પાસે સ્ટોકમાં સમય છે. જે સમય છે તેનો સદુપયોગ કરવાનો સંકલ્પ કરી લોને? એટલે આપણાં શાસ્ત્રો કહે છે કે બાલ્યાવસ્થા ખેલકૂદમાં વીતી ગઈ

હોય તો કાંઈ હરકત નથી. હવે એને માટે ચિંતા કરવાથી કાંઈ વળવાનું તો નથી. કિશોરાવસ્થા પ્રમાદમાં પૂરી થઈ ગઈ હોય તો કાંઈ હરકત નહિ. તો પ્રૌઢાવસ્થા છે ને. પ્રૌઢાવસ્થા પણ જતી રહી હોય તોય વાંધો નથી. શાસ્ત્રો કહે છે કે વૃદ્ધાવસ્થા વીતી જતી હોય તો પણ વાંધો નથી. જીવનના અંતકાળે પણ જો ભગવાનમાં મનને પરોવી શકો, જીવનને પ્રભુમય ને પવિત્ર બનાવવાનો સંકલ્પ કરી શકો તો પણ તમે જીવનને બચાવી શકો છો. અંતકાળ સુધી આશા છે તમારા જીવનમાં.

અંતકાળને પણ જો તમે સાચવી શકો તો ઘણું બધું કામ થઈ શકે. જીવનમાં સર્વકાળોને સાચવે છે તે જ અંતકાળને પણ સાચવી શકે એ ખરું, પરંતુ બધાંને માટે અંતકાળને સાચવવાનું બહુ જ અઘરું છે. અને જે જેટલા જલ્દી જાગે છે એ એટલા જ જલ્દી આગળ ચાલતા થાય છે. એટલે ધર્મ, અધ્યાત્મ, ભક્તિ, જ્ઞાન, યોગના માર્ગમાં કિશોરો ને યુવકોને રસ લેતા કરવાની આવશ્યકતા છે. જેથી જીવન જ્યારે વસંત જેવું મધમઘાટ કરતું હોય, નવી સ્ફૂર્તિ, તાજગીથી સંપન્ન હોય ત્યારે આપણે ધ્યાન, જપ, જીવનનો સુધાર સારી રીતે કરી શકીએ. અપરિગ્રહથી, ત્યાગથી, સમર્પણભાવથી સંપન્ન બની શકીએ અને પરમાત્માને માટે મોટામાં મોટો ભોગ આપવા પણ તૈયાર થઈ જઈએ.

નાની અવસ્થામાં આ બધું બની શકે છે. મોટી અવસ્થામાં બહુ જ મુશ્કેલી પડે. સાધારણ વ્રત કરવાનું પણ અઘરું બને છે. એક દિવસ પ્રયોગ તો કરી જુઓ, એકલી ચા, એકલા દૂધ પર, એકવાર ફળ ખાઈને રહેવાનો, એક જ વાર જમવાનો પ્રયોગ તો કરી જુઓ. બીજી વાર કાંઈ જ નહીં લેવાનું. તોય તમને થશે કે અરેરે.... કે એકાદશી ક્યાંથી આવી? પેટમાં ધરતીકંપ

જેવું થશે. જે ટેવાયેલા નથી તે આટલો નાનો ત્યાગ પણ નહીં કરી શકે.

યુવાનો ત્યાગ કરી શકે છે. હું ઝાંબિયાના એક શહેરમાં હતો ત્યારે ટેલિવિઝન પર મારો કાર્યક્રમ રાખવામાં આવ્યો. એક આફ્રિકન ઓફિસર હતો. મને ઓફિસમાં બેસાડ્યો. અંગ્રેજીમાં મારી સાથે વાતચીત કરી. મારા વિચારો તેણે જાણ્યા. મને થયું કે વાતચીત મુજબના જ પ્રશ્નો ટેલિવિઝન પર પૂછશે. જ્યારે મને ટેલિવિઝન પર બોલાવવામાં આવ્યો. એ જ વખતે આખા ઝાંબિયા રાજ્યમાં ટેલિવિઝન પરનો કાર્યક્રમ પ્રસારિત થવાનો હતો. ત્યારે પ્રશ્નો એણે જુદા જ પૂછ્યા.

એક પ્રશ્ન એવો પૂછ્યો કે તમે તમારા જીવનમાં આટલા બધા ઉપવાસો કર્યા તો તે ઉપવાસો થઈ શકે ખરા? મેં કહ્યું, “શા માટે ના થઈ શકે? ઈશ્વર જો આપણને શક્તિ આપે તો આપણે ઉપવાસ કરી શકીએ. મેં કહ્યું તમે પ્રયોગ તો કરો.” તેમણે કહ્યું, “માફ કરજો હું ત્રણ-ચારવાર જમું છું તોય ઓછું પડે છે. રાત્રે ઉંઘ ઊડી જાય તો એમ થાય છે કે ચાનો કપ પી લઉં તો સારું. એની સાથે બિસ્કીટ ખાઈ લઉં તો સારું. તમે ૧૦૦ દિવસના ઉપવાસો કર્યા. આવું બધું કેવી રીતે કર્યું?”

મેં કહ્યું, “પરમાત્માની કૃપા સિવાય કાંઈ જ થતું નથી. તમે વિચાર કરો કે જે માતાપિતાના છોકરાઓ ઘરમાંથી જતા રહે છે તેના માતાપિતાને ખાવાનું ગમતું નથી, ઉંઘતાં નથી, કલ્યાંત કરે છે. એક છોકરો જતો રહ્યો છે તો માતાપિતાને ખાવાનું ગમતું નથી, પણ આપણા જીવનમાંથી ભગવાન જતા રહ્યા છે તો આપણને ખાવાપીવાનું ન ગમે તેવું બને છે? છોકરાને માટે જેવો પ્રેમ છે એવો પ્રેમ જો પ્રભુને માટે આપણને હોય તો

આપણને પણ એમ થાય કે પ્રભુના દર્શન વિના ખાવું નથી, ભગવાનના દર્શનવિના સૂવું નથી, ભગવાનના દર્શન સિવાય કોઈની સાથે વાતો હવે કરવી નથી, કોઈને મળવું નથી, વધારે પડતી પ્રવૃત્તિ કરવી નથી. આપણે તો ભગવાનનાં દર્શન જ કરવાં છે. એના સિવાય હવે કોઈ જ વાતમાં કોઈ પણ પ્રકારનો રસ લેવો નથી. એટલે જે ઉપવાસ થાય છે તે સ્વાભાવિક થાય છે. અનાજ છોડવું પડતું નથી, છૂટી જાય છે—આપોઆપ.”

ભક્તના જીવનમાં ભક્તિ પેદા થઈ જાય, ભગવાનના દર્શનની ઈચ્છા થઈ જાય ત્યારે ભોજન આપોઆપ છૂટી જાય છે. ખાવાની ઈચ્છા જ ન થાય. ભગવાનના દર્શન જ્યાં સુધી ન થાય ત્યાં સુધી આ શરીરને મારે પોષણ આપવું નથી. ભગવાનને દયા હશે, ભગવાન કૃપા કરવા માગતા હશે તો શું દર્શન નહીં આપે મને! મેં શરૂઆતમાં જગદંબાના દર્શનને માટે, પ્રભુના દર્શનને માટે હિમાલયમાં ૩૧ દિવસના ઉપવાસ એકલા પાણી પર કર્યાં. અને પાણી કેટલું? સ્નાન કરવા સવારે જઈએ ઝરણે, તો ઝરણામાં સ્નાન કર્યા પછી પાંચવાર પાંચ ઘૂંટડા પાણી પીવાનું. બસ! બીજે દિવસે પાંચ ઘૂંટડા સ્નાન કરીને પાણી પીવાનું. આખોય દિવસ પચાસન વાળીને બેસી રહેવાનું.

પ્રાર્થના, જપ કર્યા કરવાના. પ્રભુ! મને દર્શન આપો. તમારા દર્શન સિવાય મને કાંઈ ગમતું નથી. તમે અનેકને દર્શન આપ્યાં. મેં શું અપરાધ કર્યો? મને કેમ દર્શન આપતા નથી? મારામાં જ્ઞાન, ભક્તિ, વૈરાગ્ય નથી. કોઈ પણ પ્રકારની સાધનાની શક્તિ નથી. મેં તો તમને ક્યારનુંય કહી દીધું છે કે કશુંય નથી મારામાં, તે છતાં તમારે કૃપા કરવાની છે. તમારા દર્શનની લગની દિલની અંદર લાગી ગઈ છે. એટલા માટે

તમારે કૃપા કરવી જ પડશે. તમે કૃપા નહીં કરો ત્યાં સુધી હું અન્ન લેવાનો નથી. ભલે શરીર પડી જવું હોય તો પડી જાય. મારે બીજું જગતમાં શું કરવાનું છે? આવું મનોબળ પ્રભુની કૃપાથી પેદા થઈ જાય તો જગતમાં કાંઈ બાકી રહેતું નથી.

પણ આવું મનોબળ પેદા થવાનું બહુ જ અઘરું છે. માણસો ઉપવાસો કરે છે, છોકરા જતા રહે તો. ચૂંટણી કરાવવા ઉપવાસ કરશે. કોઈ રાજ્યની રચના માટે ઉપવાસ કરશે. પણ ભગવાનને માટે કોણ કોઈ કરે છે? ભગવાનને માટે ભક્ત જ ઉપવાસ કરી શકે, યોગી જ કરી શકે. અને તો પછી ભગવદ્ દર્શન પણ અવશ્ય થાય જ.

પ્રકાશના પંથે મારું પુસ્તક છે તે વાંચશો તો ખબર પડશે કે પ્રભુનો પ્રેમ કેવો હોય? એના માટે કેવી સાધના, તપશ્ચર્યા કરવી પડે! કેટલા બધા ઉપવાસો થાય ને પછી દર્શન કેવી રીતે થાય છે. વાતો કેવી રીતે થાય છે. એ બધો મારા જીવનનો ઈતિહાસ આ પ્રકાશના પંથે પુસ્તકમાં લખેલો છે.

પ્રેમ જ્યારે પ્રભુને માટે જાગે ત્યારે ઉપવાસ સહજ બની જાય છે. ઓફિસરને કહ્યું કે હજુ તમને એટલો બધો પ્રેમ તો જાગ્યો નથીને? મને કહે યોગેશ્વરજી! એટલો બધો તો શું એક અણું જેટલો પણ જાગ્યો નથી. મેં કહ્યું બસ ત્યારે. હવે બીજો પ્રશ્ન પૂછવો હોય તો પૂછો. એણે લગભગ ૭ થી ૮ પ્રશ્નો ટેલિવિઝન પર પૂછ્યા. પછી જાહેરાત કરી કે ભારતમાંથી આવા સંતો આપણા દેશમાં જો આવતા હોય તો આપણે એમનું હાર્દિક સ્વાગત કરીએ છીએ. આપણા દેશવાસીઓને આવા સંતોના અનુભવમાંથી ઘણું જાણવા મળશે. મને આજે બહુ આનંદ થયો કે ટેલિવિઝન પર એમનો ઈન્ટરવ્યુ લેવાનું મારે ફાળે આવ્યું.

આપણી અંદર પ્રામાણિકતા આવી જાય ને પરમાત્માનો પ્રેમ પેદા થઈ જાય તો આપણને અન્ન જળ ગમતાં નથી. જે કંઈ સમય આપણે ફાળે આવ્યો છે, તે સમયનો આપણે સદુપયોગ કરીએ. યુવાવસ્થામાં આ બધું થઈ શકે, મોટા થઈ ગયા પછી આ બધું થવાનું નથી. યુવાવસ્થાને પ્રભુમાં, જપમાં, ધ્યાનમાં, શાસ્ત્રોના અધ્યયનમાં વાળી શકીએ તો યુવાવસ્થામાં આપણે ચમત્કારો કરી શકી. યુવાવસ્થામાં પરમાત્માની પરમકૃપાથી સંપન્ન બની શકીએ. મનને પણ આપણે નિર્મળ કરી શકીએ.

વ્યાધિ લાગી જાય તો યોગમાર્ગમાં ઘણું મોટું વિઘ્ન આવે છે. અને વ્યાધિને તો દૂર પણ કરી શકાય પણ મનની વ્યાધિ-ઓને દૂર કરવાની આવશ્યકતા છે.

સ્ત્યાન ઘણો મોટો વિક્ષેપ માનવના જીવનમાં છે. સ્ત્યાન એટલે જીવનને એક જ પ્રકારના સ્વરૂપમાં રાખવાની વૃત્તિ. ઘણા માણસો ત્યાગ કરીને હરિદ્વાર, ઋષિકેશ ચાલ્યા જાય છે. કાશી જતા રહે. પણ કરે છે શું? એમની દિનચર્યા જરા જો જો. રોજ સવારે ઊઠે, ગંગાસ્નાન કરે. કેટલાક નક્કી કરેલા મંત્રો બોલી જાય છે. નક્કી કરેલા પાઠ કરી જાય છે. થોડા મંદિરોમાં ફરી વળે છે. દર્શન કરીને પાછા આવી જાય છે. આડા પડે છે. સાંજના નક્કી કરેલા માળાના મંત્રો જપે છે. આ નક્કી કરેલું રગશિયા ગાડાની જેવું જીવન રોજ બરોજ ચાલ્યા કરે છે.

કશું જ ન કરીએ તેના કરતાં કાંઈક કરીએ તે સારું છે. પણ કરતા કરતા આગળ વધીએ તો તે વધારે સારું ને? આ બધું શાને માટે? આપણા હૃદયની અંદર વિકાસ થવો જોઈએ. હૃદયની અંદર વિકાસ થાય તો જપ, ગંગાસ્નાન, શાસ્ત્રોના અધ્યયનને પરિણામે ધીરે ધીરે આપણા હૃદયની અંદર પ્રેમ પેદા

થાય છે અને આપણને એમ લાગે કે જીવનમાં હવે આપણે પરમાત્માનો સાક્ષાત્કાર સાધવો જોઈએ. જીવનને ધન્ય બનાવવું જોઈએ. માનવનું એક જ જાતનું જીવન ચાલ્યા કરે છે. માનવ આગળ ચાલતો નથી. એક જ જાતનાં પુસ્તકો વાંચ્યાં કરે છે. એમાં સંતોષ નથી. કેટલાક માણસો એવા છે કે આસનો, પ્રાણાયામ શીખવે. યોગ સધાય ગયો એમ માને, બસ! પતી ગયું. આપણે સિદ્ધ યોગી થઈ ગયા!

એક જ જાતના પોતાના માની લીધેલા વિકાસના કુંડાળામાં ફર્યા જ કરે, ઘાણીના બળદની માફક આગળ ન ચાલે, વિકાસ ન કરે. શુદ્ધ ભાષામાં આને સ્થગિતતા કહીએ છીએ, તે સાધનાનો મોટામાં મોટા અંતરાય, દુર્ગુણ છે, એમ મહર્ષિ પતંજલિ કહે છે. જીવનને સ્થિર (Static) ન કરી દેવું જોઈએ. માણસે વિચારવાનું છે કે મારે શું મેળવવાનું છે? મેં મારા જીવનના સાધનાત્મક લક્ષ્ય તરીકે શું નક્કી કર્યું હતું? મારે ક્યાં જવાનું હતું? આજે હું ક્યાં છું? જ્યાં જવાનું છે ત્યાં જવા માટે સમ્યક્ પ્રયત્ન કરું છું ખરો? એ પ્રયત્ન મારો સફળ થઈ રહ્યો છે ખરો? હંમેશાં વિચારવાનું છે. જો માનવ વિચારે ને એ વિચારને મૂર્તિમંત કરવાનો પ્રયત્ન કરે તો તેની સ્થગિતતા દૂર થઈ જાય. સ્ત્યાનમાંથી એ મુક્તિ મેળવે અને આગળ ચાલે.

જપને પરિણામે જે લગન, ઉત્કટતા પેદા થવી જોઈએ. જેને આપણે સંવેગ-વેગ કહીએ તે સાધનામાં આવવો જોઈએ. તો જ માણસ ધ્યાનમાં આગળ વધી શકે. તો જ માણસ અતીન્દ્રિય પ્રદેશમાં પ્રવેશીને સમાધિના દ્વારને ઉઘાડીને પરમાત્મા પાસે પહોંચવા માટે તૈયાર થઈ શકે.

જીવન વહ્યું જાય છે છતાં પણ માણસ આગળ વધવાને માટે રડતો નથી, ઉત્કટતાનો અનુભવ કરતો નથી. ગંભીર બનતો

નથી, પ્રખર પુરુષાર્થ કરતો નથી એ મોટામાં મોટો અંતરાય મહર્ષિ પતંજલિ સાધકના જીવનનો કહી બતાવે છે.

સંશય—શંકા કાટાનું કામ કરે છે. ગીતામાં કહ્યું છે સંશ-યાત્મા વિનશ્યતિ. શંકાશીલ હોય તે નાશ જ પામે. શંકા કેટલીકવાર સાધકને લાગી જાય છે. તો જીવનપર્યંત છૂટી શક્તી નથી. ઘણું મુશ્કેલ કામ થઈ પડે. નાની—મોટી શંકાઓ સાધકને થાય. એના પરિણામે સાધક વિશ્વાસ ખોઈ બેસે છે. પોતાની જાતમાં શંકા થઈ જાય. આ કામ હું નહીં કરી શકું. હું કાંઈ પ્રભુની કૃપા મેળવી શકીશ નહીં. હું કાંઈ મહાન ભક્ત બની શકીશ નહીં. હું કાંઈ મહાન ભક્ત બની શકીશ નહીં. હું કાંઈ ધ્યાન ધારણા કરી આગળ વધી શકીશ નહીં. હું કાંઈ વધી શકું? શંકા પોતાની જાતમાં થઈ. આ આત્મવિશ્વાસનો અભાવ કહેવાય. શંકા મંત્રમાં થઈ. આ મંત્ર મને આગળ વધારે?

મારી પાસે ઘણાં લોકો આવે. મને કહે યોગેશ્વરજી! મંત્ર આપો છો? મારી કાંઈ દુકાન નથી મંત્ર આપવાની. મેં કહ્યું મંત્ર જપો છો? હા, મંત્ર જપીએ છીએ. જપો છો તો પછી મંત્ર આપો એમ કેમ પૂછો છો. તમે જે જપો છો તેને જપોને! એક જ વાર જપો છો કે પહેલાંય લીધેલો? તો કહે પાંચ—સાતવાર બદલ્યો. કેમ પાંચ—સાતવાર બદલ્યો?

દેવીભાગવતમાં ગયા હતા ત્યાં મહારાજે કહ્યું કે કળીયુગમાં નવાણમંત્ર જેવું કાંઈ જ નથી. એટલે ત્યારથી દેવીનો મંત્ર કરવા લાગ્યા. વળી હમણાં ગાયત્રીના યજ્ઞો થયા એમાં એવું જાણ્યું કે ગાયત્રી જેવું કાંઈ જ નથી એટલે નવાણમંત્ર મૂકીને ગાયત્રીમંત્રની પાછળ પડ્યા. રોજની દશ—દશ માળાઓ કરવા લાગ્યા. મેં કહ્યું એ ચાલુ રાખવી હતી ને? તે કહે ચાલુ તો અમે

રાખત પણ રામકથા શરૂ થઈ તેમાં સાંભળ્યું કે બધા જ મંત્રો રામમંત્રની આગળ કાંઈ જ નથી. એટલે ત્યારથી આ બધું જ મૂકીને રામ રામ કરવા લાગ્યા. મેં કહ્યું એ મંત્ર પકડી રાખવો હતો ને? એ કહે પકડી તો રાખત પણ શંકર ભગવાનના ભક્તોને મોઢેથી સાંભળ્યું કે આશુતોષ—શંકર જલ્દી પ્રસન્ન થાય છે. ત્યારથી પછી પંચાક્ષર મંત્ર શરૂ કરી દીધો. મેં કહ્યું આ પ્રયોગ હવે ક્યાં લગી કરવાના છો? ઘરડા તો થઈ ગયા. જેને પસંદ કરો તેને બરાબર પસંદ કરો.

હવે મારી પાસે આવીને પૂછો છો કે મંત્ર આપો છો? હું આપું તો તેને પકડશો. અને પછીથી બીજાની પાસે જશો ને બીજાના મંત્રને પકડશો. આખી જિંદગી પ્રયોગોમાં પૂરી થઈ જશે. શ્રદ્ધાભક્તિ પૂર્વક કોઈ પણ મંત્રને પસંદ કરો. બધા જ મંત્રો પ્રભુની પાસે પહોંચાડે તેવા છે. તમને ક્યો મંત્ર ફાવે છે તે નક્કી કરી લો. પછી જપ એના ચાલુ કરી દો તો પર-માત્માની પરમકૃપા સહેલાઈથી પ્રાપ્ત થઈ જશે.

તમે કોઈ મંત્ર ન લીધો હોય તો આવો મારી પાસે. તમારા મંત્રમાં તમને શંકા થતી હોય તો આવો મારી પાસે. તો એ શંકાને દૂર કરવાનું કામ હું કરું. પણ મંત્ર બદલવાની ટેવ પડી ગઈ હોય તો પછી સાત મંત્ર લીધા હોય તો એમાં આઠમાનો ઉમેરો કરવાની મારી ઈચ્છા નથી. જે છે તેને બરાબર તમે પકડી રાખો. ઘણા મારી પાસે આવે છે. યોગેશ્વરજી! કળીયુગ-માં સૌથી શક્તિશાળી મંત્ર કયો? હું કહું કે સૌથી શક્તિશાળી એટલે કેવો? “જાઓ ને બસ!” નોકરીમાં પ્રમોશન થઈ જાય, દુકાન ધમધમાટ ચાલવા લાગી જાય, ઘરમાં કજિયા બંધ થઈ જાય, છોકરાઓ ઓછું ભણે તોય પાસ થતાં જાય. મેં કહ્યું કે

આવો શક્તિશાળી મંત્ર તો બીજો કયો હોય? આ બધું તો ભાગ્ય પર આધાર રાખે.

બધા જ મંત્રો શક્તિશાળી છે. કોઈ પણ મંત્ર સાચા ભાવથી ભજવો તો તમારા મનને શાંતિ આપશે. તમારા પર પ્રભુની કૃપા વરસાવશે. બાકી પ્રારબ્ધ તો તમારે ભોગવવાનું છે જ. બધા જ મંત્રો એક સરખા શક્તિશાળી છે. આમાં કોઈ ઓછો શક્તિશાળી, તો બીજો કોઈ શક્તિવિહિન એવું કાંઈ નથી. સૌથી વધારે શક્તિશાળી તો તમારો પોતાનો આત્મા જે અંદર છે તે છે. તમારું પોતાનું મન છે. એ મનદ્વારા નિશ્ચય કરીને જપો—આત્માને લગાડીને, એટલે બધા જ મંત્રો આમ શક્તિ-શાળી બની જશે.

કેટલાક મારી પાસે આવે છે ને પૂછે છે કે ઝૂં નમઃ શિવાય એકલો જપવો કે ઝૂં હ્રીં ક્લીં લગાડીને જપવો. મેં કહ્યું, “આવું શું બધું?” તો કહે, “બીજ મંત્ર લગાડીએ તો તેની શક્તિ વધે!” મેં કહ્યું, “બીજ કે ત્રીજ, કશાયની જરૂર નથી. આ તો તંત્રશાસ્ત્રની અસર આવી ગઈ. આપણા મંત્રોમાં એટલે તો આપણે આ બીજ મંત્રો લગાડવા લાગ્યા.”

પહેલાં તો સીધું જ બધું ચાલતું હતું. વાલ્મિકીએ ક્યાં બીજ મંત્રો જપવાના ચાલુ કર્યા હતા? એણે તો મરા મરા જ કર્યા કર્યું હતું. રામકૃષ્ણ પરમહંસદેવ ક્યાં બીજમંત્ર જપતા હતા? એ તો મા મા જ કરતા હતા. હે મા! મને દર્શન આપો એમ કરીને રડતા હતા. છતાં એમને જગદંબાના દર્શન થયાં. તમે આ બીજ, ત્રીજ ને ચોથના ઝઘડામાં ક્યાં પડો છો? પ્રભુના પ્રેમના ઝઘડામાં પડો ને. લગનપૂર્વક મંત્રને જપો તો કશા જ બીજમંત્રનો લગાડવાની જરૂર નથી. સોનાને ચોખ્ખું રાખો. સારી રીતે

મંત્ર જપો તો બધા જ મંત્રો કલ્યાણકારી થઈ જાય છે.

પણ સંશયો પેદા થાય છે. શંકાઓ આપણે દૂર કરવી હોય તો થાય. દૂર ન કરીએ તો શંકા હંમેશાં આપણા મગજની અંદર કીડાનું કામ કરે. ઘણા મને પૂછે છે કે મંત્ર જપીએ તે પહોંચે ખરા? હું કહું કે પહોંચે ત્યારે પાવતી ત્યાંથી આવે છે? ભગવાનને ત્યાંથી પોસ્ટમેન આવે ને પાવતી આપે કે તમારા દશ હજાર મંત્ર પહોંચ્યા. તમે મંત્ર જપો એટલે તમને આત્માનો સંતોષ ને આનંદ મળે તો સમજી લેવાનું કે મંત્રો પહોંચી ગયા છે. વધારે જપો તો જેના મંત્ર જપો છો તેનું દર્શન કાળાંતરે થાય. તમે જપવા માંડો. બધું જ પહોંચી જાય છે. કશું જ નથી પહોંચતું એવું નથી.

તમારું સત્કર્મ ને દુષ્કર્મ બધું જ પોતપોતાનું પરિણામ પેદા કરે છે. કેટલાકને મંત્રમાં શંકા હોય, વિશ્વાસ ન હોય. કેટલાકને ધ્યાનની પદ્ધતિમાં, આત્મામાં, ગુરુમાં શંકા હોય. ગુરુ બરાબર નથી. તમારે કેવા ગુરુ જોઈએ છે? ગુરુ ગમે તેવા હોય તોય ચાલે એવું છે. ફક્ત શિષ્ય બરાબર જોઈએ. દ્રોણાચાર્ય એકલવ્યને ના પાડી દીધી. હું તને વિદ્યા નહીં શીખવી શકું કારણ કે તું ક્ષત્રિય નથી. એકલવ્યે કહ્યું, “કાંઈ વાંધો નહીં. તમે મારા ગુરુ નહીં બનો એથી શું? હું તમારો શિષ્ય બની ગયો. ખલાસ! મારું કામ પૂરું થઈ ગયું.”

અને પછી જંગલમાં જઈને એકલવ્યે ધનુર્વિદ્યાના પ્રયોગો દ્રોણાચાર્યની માટીની મૂર્તિની સામે રાખીને આદર્યા અને એને પરિણામે મહાન ધનુર્વિદ્ બની ગયો. દ્રોણાચાર્ય જ્યારે કૌરવોની સાથે વનમાં જતા હતા ત્યારે કૂતરો ભસતો ભસતો આવ્યો. દ્રોણાચાર્યે કહ્યું કે આ કૂતરો ભસે છે એના મોઢામાં એવાં બાણ

મારો કે કૂતરો ભસતો બંધ થઈ જાય ને લોહી નીકળે નહીં. બધા જ કૌરવો, પાંડવો કહેવા લાગ્યા. અમારી પાસે આવી કોઈ વિદ્યા નથી. તમે આવી વિદ્યા હજુ શીખવી નથી. કૂતરો તો ભસતો ભસતો પછી ચાલ્યો ગયો જંગલમાં. થોડા વખત પછી કૂતરો આવ્યો. એના મોઢામાં પાંચ બાણો મારેલાં હતાં. લોહીનું ટીપું પડતું ન હતું ને ભસવાનું બંધ થઈ ગયું હતું. બધાયને નવાઈ લાગી કે આવો બાણાવળી છે કોણ સંસારમાં? કૂતરો આગળ ચાલ્યો ને બધા પાછળ ચાલ્યા. થોડા વખત પછી એકાંત વનમાં આવ્યા. જોયું તો એકલવ્ય દ્રોણાચાર્યની માટીની મૂર્તિની આગળ ધનુર્વિદ્યાના પ્રયોગો કરતો હતો. તેણે કહ્યું, આ કૂતરાને બાણ મેં માર્યા છે?

તારા ગુરુ કોણ? મારા ગુરુ તમે! દ્રોણાચાર્યને કહ્યું. મેં તારો શિષ્ય તરીકે સ્વીકાર નહોતો કર્યો. તમે ભલે ના કર્યો હોય, પણ મેં તમારો સ્વીકાર ગુરુ તરીકે કરી લીધેલો. એટલે મારું કામ થઈ ગયું. ઓહો! આટલી બધી શ્રદ્ધા! દ્રોણાચાર્યનું મન બગડી ગયું એ વખતે. અંગૂઠો ગુરુદક્ષિણામાં માગી લીધો. એમ નહીં કે બ્રાહ્મણ હતા એટલે મન બગડી ગયું. બધાયના મન બગડે. બ્રાહ્મણ—વાણિયાનું એમાં ન જોવાનું હોય. સ્વાર્થ હોય ત્યાં મન બગડે.

દ્રોણાચાર્યને કોઈ સલાહકાર મળેલા નહીં ને સારા એવા. જો સારા સલાહકાર મળ્યા હોત તો દ્રોણાચાર્યને એક બાજુ બોલાવીને કહેત કે જુઓ તમે એકલવ્યની પાસે વચન લઈલો જે ગુરુદક્ષિણામાં કે જીવીશ ત્યાં લગી પાંડવોના પક્ષે રહીને લડીશ અને અર્જુનને મોટોભાઈ ગણીશ. પાંડવોની સામે આ વિદ્યાનો ઉપયોગ નહીં કરું, એવું વચન આપ. ગુરુદક્ષિણામાં

માગ્યું હોત તો બોલો, કેટલું સારું કામ થઈ જાત. પણ દ્રોણાચાર્યને આવા વકીલ—સલાહકાર મળ્યા નહીં. એટલે એણે અંગૂઠો માગી લીધો. ધનુર્વિદ્યાનો અંગૂઠો હોય તે તેની જીવાદોરી ગણાય. તો પણ એકલવ્યે આપી દીધો. કાંઈ બીજો વિચાર ન કર્યો. આ વિદ્યાની પ્રાપ્તિ એને વિશ્વાસથી થઈ ગઈ. ગુરુમાં વિશ્વાસ.

એક ભાઈ મારી પાસે આવ્યા. મને કહે, “મારે ગુરુ કરવા છે” મેં કહ્યું, “પહેલાં કરેલા?” “કરેલા ખરા પણ બરાબર ન હતા.” “બરાબર નહીં એટલે કેવા?” “હમણાં હમણાં એમનું પેટ જરા મોટું થવા લાગ્યું છે.” મેં કહ્યું, “તમને એમાં શું નુકશાન થયું?” તો કહે, “આવા ગુરુ આમ ફાંકડા દેખાય નહીં જરા. સરખા હોય તો સારા લાગે. એટલે બદલવા છે.” બીજા ભાઈ કહે, “મારા ગુરુ તો જોઈએ તેવા સરખા દેખાતા નથી. બીડીઓ પીએ છે. “એ પીએ છે. તો પીવા દો. તમે તમારી મેળે ન પીતા. બીજું કાંઈ સારું દેખાય છે ગુરુમાં?” “બીજું તો ઘણું સારું દેખાય છે પણ બીડી પીએ તે બરાબર નથી.” મેં કહ્યું “શ્રદ્ધા રાખો. શ્રદ્ધા તમારી અચળ હોવી જોઈએ. તમે ગુરુ શાંતિપૂર્વક કરો ને પછી ગુરુને વળગી રહો.”

કેટલાકને ભગવાનમાંથી શ્રદ્ધા ડગવા લાગે છે. ભગવાન હોય તો સોસાયટીમાં આપણને સસ્તી જમીન ન આપી દે? ભગવાન જેવું દુનિયામાં હોય એવું લાગતું નથી. ભગવાન તો પોતાના નિયમો, કર્મોના નિયમ પ્રમાણે કામ કર્યા કરે જ છે. આટલા બધા માણસોને ભગવાનનાં દર્શન થયાં છે. ભગવાન તો છે જ. ભગવાન વગર ચાલતું જ નથી. પણ કેટલીક વાર આપણી શ્રદ્ધા ભગવાનમાંથી ઓસરવા લાગે, શાસ્ત્રોમાં શંકા

થઈ જાય, કે શાસ્ત્રોમાં વળી આવું કહ્યું છે તે સાચું હશે? શાસ્ત્રો-માં આવું કહ્યું છે તે સાચું નહીં હોય. આપણે સમજી ના શકીએ તેને લીધે કેટલીકવાર શંકા આપણને થાય. અને કોઈ સમજાવનારું ના મળે એટલે પણ શંકા થઈ જાય. મનમાં પેદા થનારો સંશય પણ વિક્ષેપનું કામ કરે છે. સાધકની અંદર શંકા હોવી જ ના જોઈએ. સાધક એમ જ સમજે કે હું જે જપ ને ધ્યાન કરું છું તે દ્વારા મને મનની શાંતિ મળશે. પરમાત્માની કૃપાનો વરસાદ વરસશે મારા પર, હું મારા એક જ જન્મની અંદર ભગવદ્ દર્શન કરી લઈશ. માટે જ હું જન્મેલો છું. આ જાતનો અદમ્ય આત્મવિશ્વાસ સાધકને પોતાની અંદર હોવો જોઈએ.

જે મંત્ર મને મળેલો છે, જે ધ્યાનની સાધના મને મળેલી છે તેનો આધાર લેવાથી હું એક દિવસ જરૂર આગળ ચાલ્યો જઈશ. સાધકમાંથી સિદ્ધ બની જઈશ. સર્વ પ્રકારની શક્તિનો સ્વામી બનીશ, શાંતિનો અનુભવ કરીશ. મારા ગુરુની અંદર સંપૂર્ણ શક્તિ છે. મારા ગુરુ પરમાત્માતુલ્ય છે. એમની કૃપાથી હું જરૂર આગળ વધી જવાનો, ગુરુના આશીર્વાદ હું ગમે ત્યાં હોઉં તો પણ કાર્ય કર્યા જ કરે છે. આવી શ્રદ્ધા હોવી જોઈએ. પરમાત્માની અંદર શ્રદ્ધા થઈ જાય કે પ્રભુ જ્યાં પણ હું હોઉં ત્યાં મને જુએ છે. મને આગળ વધારે છે. હું આગળ વધુ તેની ભૂમિકા તૈયાર કરે છે, એવું વાતાવરણ બનાવે છે. આવી શ્રદ્ધા આપણી અંદર આવવી જોઈએ. એ મારી રક્ષા કર્યા જ કરે છે. કેટલીક વાર મને ખબર ના પડે એવી રીતે રક્ષા કરે છે.

તુલસીદાસ મહારાજે રામચરિત માનસની રચના કરી. કાશીના ઘણા વિદ્વાનોને ગમ્યું નહીં. સંસ્કૃતને બદલે પ્રાકૃત ભાષામાં રામાયણ રચ્યું. એટલે એ રામાયણની ચોરી કરવાને માટે એમણે ચોર લોકોને ઊભા કર્યા. ચોર લોકોએ કહ્યું કે આ

રામાયણની ચોરી કરવા અમને ઊભા કરો છો? પૈસા આપવાની લાલચ આપી એટલે ચોર લોકો તૈયાર થયા.

રાતના સમયે તુલસીદાસજીની એકાંત કુટિર આગળ ચોર લોકો ચોરી કરવા ગયા કે હમણાં જ રામાયણની પોથી લઈને બહાર નીકળી જઈએ. ત્યાં જઈને જોયું તો કુટિરની બહારની ખાલી જગ્યા હતી ત્યાં બે ઘોડેસ્વારો હાથમાં ધનુષ્યબાણ લઈને ચોકી કરી રહ્યા હતા. ચોર લોકો વિચારમાં પડી ગયા! સાધુ એકલો છે ને વળી ચોકીદારો રાખતો હશે. બે કલાક સુધી ચોર લોકોએ રાહ જોઈ. ચોકીદારો કુટિરની ચારે તરફ ફર્યા જ કરતા હતા, એટલે પાછા ચાલ્યા ગયા. બીજે દિવસે ચોરી કરવા આવ્યા. એ જ રીતે ઘોડેસ્વારને જોયા. ત્રીજે દિવસે પણ જોયા. એટલે ચોર લોકો નિરાશ થઈ ગયા. ચોથે દિવસે તુલસીદાસજીની પાસે સાદાં વસ્ત્રો પહેરીને દિવસે પહોંચી ગયા. પૂછ્યું કે તમે ચોકીદારો રાખો છો? મારે ચોકીદાર શું કામ રાખવા પડે? તમારી કુટિર ફરતે ચોકીદારો ફરે છે. ત્રણ દિવસથી અમે આવીએ છીએ. મધરાત પછી પહેરો ભરનારા ધનુષ્યબાણવાળા જોવા મળે છે. તુલસીદાસની આંખમાં આંસુ આવી ગયાં. ભગવાન વિના મારી ચોકી બીજું કોણ કરે? રામ ને લક્ષ્મણ જ હોય. એ સિવાય બીજું કોણ ચોકી કરી શકે?

જેમની હું ઉપાસના, અનન્ય ભક્તિ કરું છું, બને તેટલા પ્રેમથી જેમની હું સેવા કરું છું તે પ્રભુ જ મારી રક્ષા કરે છે. “એમની ઈચ્છા હશે આ રામાયણ ગ્રંથ જગતને પ્રાપ્ત થાય.” ચોર લોકોના હાથમાં પડીને બરબાદ ન થઈ જાય, એટલા માટે એ ગ્રંથરત્નની રક્ષા તે જ કરે. પ્રભુની આટલી બધી કૃપા છે. કે મારે માટે ધનુષ્યબાણ ધારણ કરીને ઘોડેસ્વાર બનીને ચોકી

કરવી પડી. તુલસીદાસજીનો પ્રેમ વધારે હતો. તુલસીદાસજીની ભક્તિ પરાકાષ્ટા પર પહોંચી ગઈ કે પ્રભુ આટલા બધા દયાળુ છો? પ્રભુની દયાનો વિચાર કરો. પ્રત્યેક પળે આપણા જીવન-માં કેવી રીતે ઉપયોગી થાય છે તેનો વિચાર કરો. તો પ્રભુ માટે આપણો પ્રેમ વધી જાય. તો ભગવાનમાં પણ વિશ્વાસ, શંકા રહિતતા ભગવાનની અંદર પણ હોવી જોઈએ. પોતાની જાતમાં, ગુરુમાં, મંત્રમાં, સાધનામાં, શાસ્ત્રમાં, ઈશ્વરમાં સંશય હોય તો માણસને માટે ઘાતક છે, બરબાદ કરનારો છે.

પ્રમાદ અને આળસનું વર્ણન પણ મહર્ષિ પતંજલિ કરે છે. આપણને એમ થાય કે પ્રમાદ ને આળસમાં કંઈ તફાવત છે? ઘણો તફાવત છે. અંગ્રેજીમાં આપણે કહેવું હોય તો આળસ એટલે Idleness અને પ્રમાદ એટલે Postponement. આળસમાં કામ કરવાની ઈચ્છા જ ન થાય. અને પ્રમાદમાં કરવાની ઈચ્છા તો છે પણ ટાળવાની વૃત્તિ છે. સારા કામમાં વિલંબ ન કરો. સારા કામમાં આજે આજે ભાઈ અત્યારે, ખરાબ કામમાં વિલંબ કર્યા કરો. કાલે કાલે ભાઈ કાલે.”

પૂ. શ્રીની અમૃતવાણી અહીં વિરામ પામે છે. પૂ. શ્રી મા નેત્રકમળ બંધ કરીને અમૃતવાણી માણી રહ્યાં છે. ભક્તો પણ અમૃતવાણીનું શ્રવણ કરીને નૂતનવર્ષના પ્રારંભે કંઈક વિશેષ મળી ગયાનો અહેસાસ કરે છે. હવે પૂ. શ્રી મા સ્લેટ પર લખે છે. ‘નૂતનવર્ષે મહાપુરુષની શ્રીવાણીનો આશીર્વાદ પ્રસાદ આપણે સહુ પામ્યા. ગઈકાલે બપોરે ૪:૩૦ સુધી અમે પથારી છોડી ન હતી. કલ્પના ન હતી કે મુંબઈથી સ્વર્ગારોહણ જવાશે. મનમાં એક સંકલ્પ થયો. બહુ બહુ તો મોત આવશે. તેને પણ વરીશું. પણ આજે તો જવું જ છે. પ્લેઈનનું બુકિંગ બે વાર

બદલાયું. તમે આટલા બધા અહીં મળવા આવ્યા તો પેલા તાવને થયું કે મા વિદેશથી આવ્યાં છે તો ગુજરાતમાં સૌ મળે તે પહેલાં હું મળી લઉં.’

ગઈકાલે છેક ૪:૩૦ કલાકે તેને (તાવને) પણ બીજે બુકિંગ મળી ગયું. આ યોગમાર્ગનો વિક્ષેપ માને જગાડી ગયો. તાવ એવો ઘેરી વળ્યો કે માળા પણ પકડી ન શકાય. એ અનુભવ પછી જાગૃતિ વધી ને નક્કી કર્યું કે ઊઠીને પહેલું કામ માળા કરી લેવી. પછી તાવ, શરદી, ખાંસી મળવા ભલે આવે. પણ માળા પહેલાં જ કરી લેવી. એટલે આજે પણ ૩૩૩ માળા, ૨૭૧ પ્રણામ કરીને જ યાત્રાનો આરંભ કર્યો છે.

દરેક નાની ઘટના પણ જગાડવા માટે જ છે એવું મા અનુભવે છે. આજે નવું વરસ છે તો ‘જેમણે ઘણાં નવાં વર્ષ જોયાં છે તે શ્રી નારાયણકાકા બોલશે.’

શ્રી નારાયણભાઈ જાની પૂ. શ્રીની અમૃતવાણીને ધ્યાનમાં રાખી સાધનામાર્ગના વિક્ષેપોને અતિક્રમી શકાય ને ભાવજગત-માં કેમ વધારે રહેવાય તેની વાતો કરી. પૂ. માના સ્વાસ્થ્ય માટે પ્રાર્થના પણ કરી.

પૂ. માની બાજુમાં પ્રસાદ તૈયાર છે. પૂ. શ્રી મા ખૂબ જ શ્રમિત છે છતાં પણ નૂતનવર્ષે દર્શન ને પ્રસાદ આપીને સૌના પર કૃપાની વર્ષા કરે છે. સ્લેટ પર લખે છે. ‘આ હોલમાંથી કેટલીક દીકરીઓને દર વર્ષે પાંખ આવે ને ઊડે છે. પણ ઊડીને જ્યાં જાય ત્યાં પણ આપણને યાદ કરીને પ્રસાદ મોકલે છે. આજે ઓસ્ટ્રેલિયાથી ધ્વનિ જાનીએ (રાજુભાઈ જાનીની દીકરી-એ) આપણને યાદ કર્યા છે. પ્રથમ પગારમાંથી કાજુ-સાકરનો પ્રસાદ આપણને મળશે. જેને ભાવતો હોય તે મા પાસે આવીને

લઈ જાય. કવરમાં ભાવે તેવું છે. જો જો ચૂકી ન જતા.'

ભક્તો મંત્રગાન કરે છે, ભાઈઓ ને બહેનો કતારબંધ ઊભા છે. પોતાનો ક્રમ આવે ત્યારે પૂ. શ્રી માના વરદ હસ્તે પ્રસાદ પામીને ધન્યતા અનુભવે છે. પૂ. શ્રી મા સૌને પ્રસાદ આપી પોતાના ખંડમાં પધારે છે. ઉર્વશીબેન રાજુભાઈ જાનીનો જન્મદિવસ છે એટલે આજનું ભોજન એમના તરફથી છે. સૌ પ્રેમપૂર્વક બપોરનું મિષ્ટ ભોજન લઈ પ્રસન્નતા અનુભવે છે.

કેવળ પદાર્થો છોડી દેવાથી, રાગ કે આસક્તિનો નાશ થઈ જતો નથી. એટલે જ વૈરાગ્ય વિનાનો ત્યાગ લાંબો ટકતો નથી. એમ કહેવાયું છે. — યોગેશ્વરજી

આ દિવસો પણ ચાલ્યા જશે.

✱ સ્થાપત્ય કન્સ્ટ્રક્શન ✱

પ્રો. મનીષ હરિભાઈ ભોજાણી,

બિલ્ડર્સ એન્ડ ડેવલપર્સ,

મધુર કોમ્પ્લેક્સ, શનાળા રોડ, મહારાજ ટાઈલ્સ સામે,
મોરબી-૩૬૩૬૪૧.

ફોન : (ઓફિસ) ૨૨૧૩૮૧, (રહેઠાણ) ૨૩૦૨૨૨.

પૂ. શ્રી માનો જન્મોત્સવ

જ્યોત્સ્ના ત્રિવેદી

૧૩ નવેમ્બર યોગેશ્વર પરિવારનો સુવર્ણદિવસ. અતિ મહત્વના પર્વોમાંનું એક અનોખું પર્વ. ધન્ય દિવસ. તેને સ્મર્યા જ કરીએ, તેને ઝંખ્યા જ કરીએ. આ વર્ષે તેની ઉજવણી સ્વર્ગારોહણ તીર્થમાં એટલે ત્રિવેણી સંગમ. સ્વર્ગારોહણ સ્વયં તીર્થ, તીર્થોત્તમ તેવા શ્રી શ્રી માની ઉપસ્થિતિ અને આ પવિત્ર-તમ દિવસ સહુ ઉપસ્થિત સાધકો તેમાં સ્નાન કરી પુણ્યશાળી બની ગયાં.

પૂ. શ્રી મા એટલે સાધના શબ્દનો પર્યાય જ. તા. ૧૨ નવેમ્બર બપોરે બે વાગ્યાથી જ, ૧૧ નવેમ્બરની રાત્રે જાહેરાત પ્રમાણે સાધનાના નક્કી થઈ ગયેલા નિયમો પ્રમાણે સાધના શરૂ થઈ. જપ, પ્રણામ, પારાયણ પાઠ, પ્રદક્ષિણા વિવિધ સાધનાત્મક સુમનો સાધકોએ શ્રી શ્રી માના શ્રી ચરણે ધર્યાં. આબાલ વૃદ્ધ સહુએ પ્રમાણિકતાથી તેનું પાલન કર્યું. એક મંગલ ટાણું છે. અમૃતલાભનું ચોઘડિયું છે. જે ઈષ્ટનું સ્મરણ-રટણ તેનું જ પ્રત્યક્ષ દર્શન. જપે જપાવે, નમે નમાવે, દર્શન આપે. માર્ગ-દર્શન આપે, પ્રસાદ આપે આપે આપે ને આપે બસ યેન કેન પ્રકારેણ આપવું. સાચા અર્થમાં જ જેવી-દેનારી મા.

આખો દિવસ બપોરે કે સાંજે સતત સાધના. રાત્રિની બેઠક-માં પૂ. મા મોરબીની D.V.D.નું દર્શન કરાવે છે. ૧૫ વર્ષ પહેલાંની છે. જુસ્સો અનેરો છે. એ વૈખરી વાણીનું દર્શન ભાવ-વિભોર કરી દે છે. પૂ. મા કહે છે માંદગીમાં આપણે પહેલાં

સગાં વહાલાં ડોક્ટરને બોલાવીએ છીએ, પણ કોઈ પ્રભુને બોલાવતું નથી. જે સર્વ સમર્થ છે તેનો કોઈ સહારો માંગતું નથી. છેવટે અસહાય થાય છે ત્યારે જ શ્રી હરિનું શરણ લે છે. પ્રભુનું શરણ પહેલાં લો, પ્રભુને જ પોકારો, એવો સંદેશ ધરે છે.

D.V.D.માં સુંદર પદ પણ છે, “હરિ કામ કરે છે સૌનું, સંતો ભક્તો કહે છે એવું.” પ્રભુની કરુણાની અને મદદ કરવાની તત્પરતાની વાત છે. એક ડગલું ભરે જો ભાવે તો પ્રભુ દસ ડગલાં સામે આવે. ફૂલ અર્પણ કરીએ તો ફૂલમાળા પહેરાવે. સમર્પણના શ્રેષ્ઠ ફળોની વાત પૂ. શ્રી માનો જુસ્સો, પ્રભુ પામવાની ઉત્કટતા અને એનો વાણીમાં રણકાર સહુને ઝંકૃત કરી દે છે.

બીજી D.V.D.માં પરમાર્થ પર્વનું દર્શન કરાવે છે. જેમાં શોભાયાત્રા, પુરુષોત્તમ ઉપાધ્યાય અને હંસાબહેન દવેના પદોની રમઝટ. સહુનું સંકીર્તન, રાષ્ટ્રધ્વજનો ખેસ ઉછળતો ભક્તિભાવે સહુને રસ તરબોળ કરી દીધાં. પંકજભાઈ અને દક્ષાબહેને સજાવેલો સુશોભિત મંડપ અને તેમાં છલકતો ભક્તિભાવ તેમના પરમાર્થી પરિવારના સભ્ય હોવાની ખાતરી આપતો હતો. તેમનાં નેહ નીતરતાં નેત્રો અને ભાવનીતરતા મુખાર-વિંદોએ સહુને આર્દ્ર કરી દીધાં.

આ કાર્યક્રમ ૧૦ વાગે પૂર્ણ થયો. પૂ. શ્રી માએ કહ્યું હજુ બે ત્રણ કલાક સાધના થઈ શકશે. સહુએ સૂચના મળતાં સાધનામાં પાછાં ડૂબી ગયા. પૂ. શ્રી મા પણ દર્શન દેતા, ક્યાંક સૂચન કરતાં, વિચરણ કરતાં તો ક્યારેક દેહાતીત દશામાં જપમગ્ન થઈ જતાં. મધરાતે બે વાગ્યા સુધી જપ કરતાં રહ્યાં. રાત્રે બે થી ત્રણ વાગ્યા સુધી સ્વર્ગારોહણના ચોકને પણ પૂ. શ્રી માએ

દર્શન સ્પર્શનનું સુખ ધર્યું છે. થોડા ઘણા સાધક ભાઈબહેનો તે દર્શન પામી શક્યા. જાણે તપ સાધનાનું શીઘ્ર ફળ!

૧૩ મીની સવારે સહુ ઘેલા છે. સહુ સાધનાની મસ્તીમાં છે તો સાધિકા બહેનો તો “સજી શોળ શણગાર મારી માડીને કાજ” તે મસ્તીમાં પણ છે. આજે તો પુણ્યપ્રભાત છે. પ્રાતઃકાળે શ્રી શ્રી માનું મંગળાદર્શન છે. આજે શ્રી શ્રી મા સહુની સાથે સમૂહમાં પ્રણામ કરવા પધારે છે. પ્રણામ, પ્રાર્થના, ધૂન સવારની બેઠક પૂર્ણ થાય છે. આજે તો નાસ્તાની બેઠકમાં નહીંવત્ સાધકો છે. મોટે ભાગે નિયમ ન થાય ત્યાં સુધી સહુને પાણી પર વ્રત અને નિર્જળા વ્રત છે.

આજે પ્રભુની યોજના પૂ. શ્રી માને બાળકોની વચ્ચે જ રાખવાની છે અરે! ગઈ સાંજે જે પુરુષોત્તમ ઉપાધ્યાય અને હંસાદવેને પડદે નિહાળતાં હતાં તેઓ સામે ચાલી આજે શ્રી માના દર્શને આવે છે. તત્કાળ બેઠક બોલાવી છે, અને પૂ. શ્રી મા પણ ઉપસ્થિત રહે છે. પુરુષોત્તમભાઈ ગણપતિસ્તોત્ર અને દેવસ્તુતિ ગાય છે. હંસાબહેન ગીતો અને ગરબાની રમઝટ બોલાવે છે. પૂ. શ્રી મા નાદબ્રહ્મમાં લીન થઈ જાય છે. આ રીતે લીન થવા માટે ગાવું પડે અને અહીં પૂ. માને જાગૃત કરવા પણ થોડું વધું ગાવું પડે છે. તેઓની સાથે વિક્રમ પટેલ અને અંકિત ત્રિવેદી છે. તેઓ સહુ પૂ. માના આશીર્વાદની યાચના કરે છે. પૂ. મા નિયમ પ્રમાણે આશીષ તો આપે છે. પ્રસાદ પણ આપે છે. સહુ પ્રસ્થાન કરે છે.

પૂ. શ્રી મા તો જન્મદિન હોય અને સત્કર્મ ન હોય તેવું કદી બને! આજે પોલિથોમાં જેનાં ઓપરેશનો થયાં છે તેવાં નાના મોટા સહુને તેમના ખાસ બૂટ આપવામાં આવે છે. તે પંગુઓને

જાણે પગનો પ્રસાદ શ્રી શ્રી માના વરદ હસ્તે મળે છે. શ્રી શ્રી મા પી.એન. સોસાયટીના સેવકોની મદદથી સહુને ચાલતા જોવા ઉત્સુક છે. ઝૂં યોગેશ્વરાય નમઃના પ્રાણપૂરક નાદથી સહુ ચાલે છે. જે જે દર્દીઓને ડર હતો તેઓને ચલાવી ચલાવી પૂ. મા ભય ભાંગી નાંખે છે. કેટલાક ન ચાલતા દર્દીઓને મા પ્રલોભન પણ આપે છે. સહુને ધાબળા, ટુવાલ, મીઠાઈ, બિસ્કીટ, ચોકલેટ, ચવાણુ રોકડ રકમનો પ્રસાદ મળે છે. સહુ પ્રસન્ન ચિત્તે એક જંગમાં વિજયી થયા હોય તે ભાવે વિદાય લે છે.

સત્કર્મ પછી સત્સંગની બેઠક શરૂ થાય છે. સહુ માની પ્રતીક્ષામાં પદોની રમઝટ બોલાવે છે. અને પૂ. શ્રીના શુભાગમને નંદોત્સવ નંદ ઘેર આનંદભયો, લાખો વંદન કરીએ માડીને, ગવાય છે. બેઠકની શરૂઆત થાય છે.

પૂ. શ્રી મા લખે છે. સહુને મા પ્રત્યે ભાવ એટલે ફળ લાવ્યા છે તો આજે અન્નકૂટને બદલે ફળકૂટ કરીએ અને ફળનો પ્રસાદ વહેંચવાની તૈયારી થાય છે. ફળોમાં સીતાફળ, દાડમ, સંતરા, સફરજન, મોસંબી, આમળા, દ્રાક્ષ, જેવા વિવિધ ફળો ઉપરાંત ચોકલેટ, ચીકી, મીઠાઈ, બિસ્કીટ વગેરે બીજી પ્રસાદી છે.

સ્વર્ગારોહણમાં પ્રસાદની નવાઈ નહીં, પણ આજે તેની વહેંચણી અનોખી છે. આજે માના દરબારમાં બાળદેવતાઓ નહીં, વૃદ્ધદેવતાઓ અગ્રણી છે. સહુ પ્રથમ ૬૫ થી ૧૦૦ વર્ષ પછી ૪૫ થી ૬૫ પછી ૩૦ થી ૪૫ પછી ૩૦ વર્ષ તે પછીના ખૂબ આનંદ ઉત્સાહ હાસ્યની છોળો વચ્ચે આ પ્રસાદ વિતરણ પૂર્ણ થાય છે.

પછી શ્રી તરલાબહેન જ્યોત્સ્નાબહેન અને અરુણાબહેનનું

વક્તવ્ય રજૂ થાય છે. સહુ કોઈ પોતાની રીતે પોતાના શબ્દોથી શ્રદ્ધા સુમનો પૂ. માને અર્પણ કરે છે. લગભગ ત્યાં સુધી સહુના નિયમ પૂર્ણ થાય છે અને જેના ન થયા હોય તેના મા પૂર્ણ કરવા જણાવે છે.

શ્રી ચંદ્રિકાબહેન ડભોઈવાળાં દર વર્ષે નવેમ્બરની ૧૩ તારીખે કુટિયા પર ધ્વજા ચઢાવે છે. આજે પણ પૂ. શ્રી મા તેઓને તે નિયમ પૂર્ણ કરાવે છે. “સૃષ્ટિમાં સહુથી ન્યારા ગુરુદેવ પ્રાણપ્યારા,” યોગેશ્વરાય નમઃ જયઘોષ વચ્ચે ધ્વજા ચઢાવી પછી સહુ ફળાહાર લે છે.

આજની સંધ્યા નિરાળી છે. આજે શ્રી શ્રી મા ૬૪ મા વર્ષમાં પ્રવેશે છે. ૬૪ દીવડાથી શ્રી શ્રી માની વંદના છે. પૂ. માના નિવાસસ્થાનથી યોગશૈવલ્યમ્ સુધી તૈયાર થઈ સહુ યુવાન સાધિકાઓ પૂ. માનું દીવડાથી અભિવાદન કરે છે. યોગશૈવલ્યમ્ના ઓટલા પર પ્રકાશન પર્વની જેમ હીંચકો સજાવી શ્રી શ્રી માની બેઠક બનાવી છે. સહુને પોતાનું કંઈક ને કંઈક પૂ. માને ધરવું છે. મુખ્યત્વે ઉરના ભાવ જ સ્તો. શ્રી સુશીલાબહેનને પણ મા તરફ ખૂબ ભાવ છે. તે સંગીત અને નૃત્ય જગતના કલાકાર છે. તેઓ ખૂબ ટૂંક સમયમાં ખૂબ જહેમતથી એક દીપ નૃત્ય તૈયાર કરાવે છે. “હોરે શત શત દીપ પેટાવો રે.” શ્યામ રાત્રિના અંધકારમાં દીપવંદના કરે છે. દશ્ય ખૂબ સુંદર સુશીલાબહેન શરણ્યે વરણ્યે સુકારુણ્ય પુણ્યે પંચમ સૂરમાં ગાઈ સ્વરથી આરતી ઉતારે છે. પ્રસન્નતાનું એક મોજું ફરી વળે છે.

શ્રી નારાયણકાકા શ્રી સુરેશભાઈ શાહ શ્રી કલ્યાણ સહુ સાધકોવતી શુભેચ્છા પાઠવે છે. શ્રી નયનાબેન ભક્ત પરદેશના

સાધકોવતી અને શ્રી સુશીલાબહેન પરિવારવતી પૂ. શ્રી માનું અભિવાદન કરે છે.

પછી આ વર્ષે સ્વર્ગારોહણમાં થયેલી યોગસ્પર્ધામાં મીસ યોગિની બનેલી રાજકોટની બાળાઓ વૈશાલી અને દિવ્યા પોતાના વિવિધ આસનો કરી સહુનું મન મોહી લે છે. તેમના શરીરના વળાંકો જાણે હાડકું જ નહીં. તેમની સ્થિતિ સ્થાપકતા મન મોહી લે તેવી હતી. પૂ. મા પણ ખૂબ પ્રસન્ન થાય છે. તેઓ બંને વ્યક્તિગત રીતે અને સંયુક્ત રીતે પોતાની વિશેષતાઓ બતાવે છે. પૂ. મા બંને બાળાઓને સન્માને છે. તેમના માતા—પિતાને પણ સન્માને છે અને તેમની રક્ષા માટે પ્રભુને પ્રાર્થના કરે છે. અને ઘણું બધું ભેટમાં આપે છે.

ત્યાર પછી સ્વર્ગારોહણમાં ઉપસ્થિત સર્વ ભાઈબહેનો પૂ. શ્રી માની વ્યક્તિગત રીતે સમૂહમાં દીપકો લઈ આરતી ઉતારે છે. પૂ. મા આરતી ઉતરાવવામાં માનતા જ નથી પૂ. મા સહુ સાધકો સાથે પ્રભુની આરતી ઉતારે છે. પૂ. મા પ્રભુની સન્મુખ ઊભાં છે. આ દૃશ્ય ખૂબ મન મોહક છે. દિલના ભાવો જાણે દીપકોનું તેલ બની ગયા છે. આરતી વંદના પછી પૂ. શ્રીની કેનેડાની D.V.D.નું દર્શન કરાવાય છે. ઘડીભર તે D.V.D. પરના પ્રભુ એટલા જીવંત લાગે છે કે જાણે પ્રભુ પડદામાંથી પ્રગટ થશે કે શું?

આ રીતે ૧૩ મીનો સુવર્ણદિન પૂર્ણ થાય છે. સાધના ઉત્સાહ, આનંદ પ્રમોદ, શણગાર, સમર્પણ સર્વનો સુભગ સંગમ છે. અસ્તિત્વનો ઉપસ્થિતિનો ઉલ્લાસ છે. સહુ કોઈ આશાબહેનના શબ્દોમાં માને પ્રાર્થે છે.

“અમ વચ્ચે રહેજો સુંદર એવાં સદાય સ્મિત રેલાવતાં.”
તો પરમાર્થીની પ્રાર્થના પણ સહુ કરે છે.

“તારી પાસે શું માગીએ માડી કામનાના તો નથી કોઈ અંતરે, દઈ દે વચન માડી સંગમાં રમીએ, આવતી સો સો વસંત રે...”

પૂ. મા અમારી સર્વ શુભ પ્રાર્થનાઓનો સ્વીકાર કરી આપનામાં જ ઓગાળી દેજો. આપના પ્રેમાસ્થી જગતના દુર્ગુણો દૂર કરજો. આપ આપને અપેક્ષિત ઉંચાઈએ અમને પહોંચાડજો. આપને ગૌરવ અપાવી શકીએ તેવા બાળક બનવાનું સૌભાગ્ય આપજો, તે જ આ પવિત્ર મંગલ દિને પ્રાર્થના. સહુ બાળકોના આપના શ્રી ચરણે કોટિ કોટિ વંદન.

જે સગુણ છે તે જ નિર્ગુણ છે અને જે નિર્ગુણ છે તે જ સગુણ છે. નિર્ગુણને પ્રેમની ઠંડક સાંપડે ત્યારે તે સગુણ બને છે. જેમ કે જળનું હિમ (બરફ) બની જાય છે તે મ.

— યોગેશ્વરજી

ઘર : ૨૪૮૦૪૨૮

ઓફિસ : ૨૩૬૦૩૭૬

મોબાઈલ : ૯૮૨૪૨૧૫૨૬૭

ખેતીની સિંચાઈ માટે વિશ્વસનીય એન્જીન

“સત્યવાન” તથા “ચંદન”

૬, ૮ તથા ૧૦ હો. પા.

— બનાવનાર :—

❀ કનેરીયા એન્જીનીયરીંગ વર્ક્સ ❀

૧/W, ભક્તિનગર ઈન્ડસ્ટ્રીયલ એસ્ટેટ, રાજકોટ—૩૬૦૦૦૨

‘શ્રી રમણ મહર્ષિ સાથેના વાર્તાલાપો’

‘સભાન શાશ્વતી’

સંપાદન : પૌલ બ્રન્ટન-વેંકટશમૈયા

અનુવાદ : પ્રો. તરલા દેસાઈ

(નોંધ : એક ઓછું ભણેલા વાચકે અમને પૂછ્યું આ ‘સભાન શાશ્વતી’ કંઈ સમજાતું નથી. અમે એને કહ્યું : એનો સીધો સાદો અર્થ એ છે કે દરેક માણસ આત્મશક્તિથી જીવે છે. પણ તે એમ માને છે કે આ શરીરથી હું જીવું છું. તો પોતે શરીરથી નહિ પણ આત્મશક્તિથી જીવે છે. એવું સતત યાદ રાખી જીવવું એને ટૂંકમાં ‘સભાન શાશ્વતી’ કહેવાય. —તંત્રી)

બ્રહ્મચર્ય અને જાતીયતા

પ્રશ્ન : આવેગો શું છે?

મહર્ષિ : આવેગો એ જ બળ છે જે ધ્યાનમાં યોજાય છે, કેવળ અન્ય દિશામાં ફંટાયેલા છે.

પ્રશ્ન : સાધકે લગ્ન કરવા જ શા માટે? એ એક પ્રકારની પીછેહઠ નથી?

મહર્ષિ : સાધકની આધ્યાત્મિક પ્રગતિમાં લગ્ન શું કરવા વિઘ્નકર્તા નીવડે? જ્યાં સુધી ભૂખ, તરસ અને વસવાટ જેવી સ્થૂળ જરૂરિયાતો સંતોષાય નહિ ત્યાં સુધી ધ્યાન સાધી શકાય નહિ. આત્મવિચાર અને ધ્યાનનાં પરિણામ સંકલ્પશક્તિ, એકાગ્રતા, આવેગનિયંત્રણ, ભૌતિક પદાર્થો પરત્વે ઉદાસીનતા, સદ્ગુણ અને સર્વ પ્રત્યે સમભાવ છે.

પ્રશ્ન : બ્રહ્મચર્ય જરૂરી નથી?

મહર્ષિ : ‘બ્રહ્મચર્ય’ એટલે ‘બ્રહ્મમાં જીવવું.’ સામાન્ય રીતે સમજવામાં આવે છે એમ વૃત્તિનિયંત્રણ સાથે એને નાતો નથી. સાચું બ્રહ્મચર્ય બ્રહ્મમાં, આત્માની જેમ આનંદ પામે છે.

પ્રશ્ન : પણ યોગ માટે વૃત્તિનિયંત્રણ આવશ્યક નથી?

મહર્ષિ : હા, આવશ્યક છે. આત્મસાક્ષાત્કાર માટેની અનેક સહાયોમાંની એ એક છે.

પ્રશ્ન : બ્રહ્મચર્ય અનિવાર્ય નથી? પરિણીત વ્યક્તિ આત્મ-સાક્ષાત્કાર કરી શકે?

મહર્ષિ : ચોક્કસ! વ્યક્તિ પરિણીત હોય કે અપરિણીત તે આત્મસાક્ષાત્કાર કરી જ શકે કારણ કે આત્મા અહીં અને હમણાં છે. એ મનની યોગ્યતાની બાબત છે. પત્ની અને કુટુંબ સાથે રહેતા હોય અને આત્મસાક્ષાત્કાર સાધ્યો હોય એવા લોકો શું નથી?

પ્રશ્ન : મુક્તિપ્રાપ્તિ માટે પરિણીત બનવું વધારે સારું કે બ્રહ્મચારી?

મહર્ષિ : તમને જે વધારે સારું લાગે એ. એમાં ભેદ નથી. વિચારો અટકી જવા જોઈએ અને તર્ક અદૃશ્ય થઈ જવા જોઈએ. ધ્યાનમાં સંવેદના મુખ્ય છે, બુદ્ધિ નહિ. તે છાતીના જમણા ભાગમાં ઉદ્ભવવી જોઈએ, મસ્તિષ્કમાં નહિ; કારણ કે હૃદય ત્યાં છે. એની પકડ દૃઢ હોવી જોઈએ.

પ્રશ્ન : આધ્યાત્મિક પ્રગતિ માટે લગ્ન બંધનકર્તા છે?

મહર્ષિ : ગૃહસ્થનું જીવન બંધનકર્તા નથી. પણ આત્મ-નિયંત્રણ માટે ગૃહસ્થોએ અથાગ પરિશ્રમ કરવો રહ્યો. જો કોઈ વ્યક્તિની ઊર્ધ્વ જીવન માટેની આકાંક્ષા તીવ્ર હશે તો એની

કામેચ્છાઓ લુપ્ત થઈ જશે. જ્યારે મનોનાશ થાય છે ત્યારે અન્ય ઈચ્છાઓ પણ નાશ પામે છે.

પ્રશ્ન : જાતીય વિચાર કેવી રીતે નિર્મૂળ કરી શકાય?

મહર્ષિ : આત્મામાં રહી, શરીરનો મિથ્યા વિચાર ઉચ્છેદવાથી. આત્મામાં જાતીયતા નથી. તમે સાચું સ્વરૂપ રહો, પછી જાતીયતાની કોઈ મુશ્કેલી રહેશે નહિ.

પ્રશ્ન : તમે જાતીય નિયંત્રણને અનુમોદન આપો છો?

મહર્ષિ : બ્રહ્મચારી એ કે જે બ્રહ્મમાં રત રહે છે. એવી સ્થિતિમાં પછી ઈચ્છાઓનો કોઈ પ્રશ્ન જ રહેશે નહિ.

પ્રશ્ન : શ્રી અરવિંદના આશ્રમમાં પરિણીત યુગલો જાતીય સંબંધથી દૂર રહે એ શરતે જ રહી શકે એવો કડક આદેશ છે.

મહર્ષિ : એનો શો અર્થ? જો એ ભાવ મનમાં રહેતો હોય તો લોકોને એનાથી દૂર રહેવાની ફરજ પાડવાનો શો અર્થ?

પ્રશ્ન : ગર્ભનિરોધનો ઉપયોગ અમરતા તરફ લઈ જઈ શકે?

મહર્ષિ : તમારે વસ્તુના મૂળમાં જવું જોઈએ. જન્મનું સાચું કારણ શોધો અને પછી તેને અટકાવો. જે જન્મ્યું છે તેને અંકુશ કરવા દો. આ જન્મ કોને માટે છે? એક પ્રાચીન પદ છે જેમાં કહ્યું છે : 'ઈચ્છાઓ વૃદ્ધિ પામ્યા કરે છે, અને જેવી તમે એને તૃપ્ત કરો કે તે વધારે પ્રદીપ્ત થાય છે.' તેથી અંદરનાં કારણોની તલાશ કરવી, ઈચ્છાઓ પર નિયંત્રણ કરવું અને આવી રીતે નૈતિક બનવું એ જ એક કેવળ અસરકારક નિયંત્રણ છે.

પ્રશ્ન : કુટુંબના કદના અંકુશ માટે માત્ર નિયંત્રણ જ એક ઉપાય છે?

મહર્ષિ : હા. બીજી પદ્ધતિઓ કેવળ તત્કાલીન રાહત આપે છે અને બાહ્ય ચિહ્નોની સરભરા કરે છે.

પ્રશ્ન : જ્યારે બાળક માટેની ઈચ્છા અને જાતીય સમાગમની ઈચ્છા વચ્ચે સંઘર્ષ હોય ત્યારે એ બેમાંથી કઈ પસંદ કરવી?

મહર્ષિ : જો તમે બેમાંથી એકને અટકાવી શકતા હો તો બંનેનો નિરોધ કેમ નથી કરતા? તમારે કુદરતના કાનૂનમાં ખલેલ શા માટે કરવી? જેણે કુદરતના કાયદા બનાવ્યા છે એને સંભાળવા દો. જાતીય આવેગ આમેય ઘણો તીવ્ર છે એને વધારે બળવાન શા માટે બનાવવો? જો તમે કુદરતના સત્યને સમજો તો જાતીય ઈચ્છા ઉદ્ભવશે જ નહિ. જો તમે ભેદભાવની સમજ કે જે જાતીયતાને પુષ્ટ કરે છે તે ત્યજી દો, તો તે પણ દૂર થઈ જશે.

કુદરત કેટલાક લોકોને વંધ્ય રાખે છે અથવા બીજાને પોતાના બાળકોથી વંચિત રાખે છે છતાં કેટલાકને બાળકોની વણઝાર આપે છે, એટલે જો તમે ગર્ભનિરોધનો પ્રયત્ન કરતા હો તો મૃત્યુનિયોજન પણ કરવા પ્રયત્ન કરો!

જો આપણે બાળકવત્ રહી શકીએ અને મોટાં થઈએ જ નહિ, તો વિશ્વ કેવું આનંદમય થઈ જાય!

સમંદરને પેલે પાર

મા સર્વેશ્વરી

પૂ. મા શ્રી સર્વેશ્વરીની ન્યુઝીલેન્ડ અને ઓસ્ટ્રેલિયા યાત્રા—
ઓકલેન્ડથી મેલબોર્ન, દિવસ—૮, તા. ૧૫—૫—૦૫

પૃથ્વીના આ વિશાળ પટને વિવિધ નામ આપી પોતાની છે એવો માલિકીનો સિક્કો લગાવે છે. એ રીતે દરેકની જન્મભૂમિ તો પૃથ્વી જ છે, પણ નામ અલગ અલગ. ભારત, ચીન, જાપાન વગેરે.

પણ ધરતી એક જ છે. જેને માતા કહી છે. તો એ ધરતી કોઈ પણ દેશના નામે ભલે ઓળખાતી પણ તે મા છે. એ રીતે આજે આ ન્યુઝીલેન્ડની ધરતીને મા તુઝે સલામ કહેવાનું છે. આજે ૩—૩૦ પ્રાતઃકાળે પ્રસ્થાન છે.

જ્યાં વિશ્રામ લીધો તે ઓકલેન્ડનો મધ્યભાગ છે. આ હોટલ શહેરના મુખ્ય ટાવરની છેક સામે છે.

આ ટાવર ઉપરથી એક રમત રમાઈ છે. જેમાં પૈસા ભરીને ટિકિટ લઈને ટાવર ઉપર જવાનું ને પોતાના જોખમે કૂદકો મારવાનો. ન્યુઝીલેન્ડમાં જ્યાં જ્યાં એવી ઉંચી જગ્યા છે ત્યાં ત્યાંથી આવો જમ્પીંગની રમતનો કાર્યક્રમ યોજવામાં આવે છે.

ભારે જોખમી રમત છે. પણ સાહસવીરોને તો એ જાણે બાળકીડા લાગે.

સમયસર ૪—૧૦ ઓકલેન્ડના એરપોર્ટ પર આવી ગયા. બસના ચાલક શ્રી જહોન વૃદ્ધ છે, પણ અતિ નિયમિત છે. આજે તેને પણ હે ચાલક તુઝે સલામ કરવાની હતી.

માએ આભારના ૩—૪ કાર્ડ મંગાવ્યા છે. પેલા શ્રી સીડ ડ્રાઈવરને પણ આભારનો કાર્ડ અને ૧૦૦ ડોલર પ્રસાદના આખ્યા હતા. આજે આ શ્રી જહોનને પણ આભારનો કાર્ડ ને ૧૦૦ ડોલર પ્રસાદના મા આપે છે.

શ્રી જહોનને મા કવર આપે છે. ને થાબડે છે. તો એ વૃદ્ધ પુરુષ માના હાથ પકડીને ખૂબ ભાવવિભોર બનીને કવર સ્વીકારે છે ને કહે છે—

મને આપનું સ્મિત ખૂબ ગમે છે,
હું આપનું સ્મિત ફરી ઈચ્છું છું.
(આવકારું છું)

એમ કહીને પોતે નમીને માને વિદાય આપે છે. યુવાન કે બાળક કે વૃદ્ધ કોઈ પણ દેશના હોય સૌને પવિત્રપ્રેમ ને સ્મિત ગમે જ. એ રીતે આ શ્રી જહોન પણ ભાવવિભોર બનીને સ્વીકારે એ સ્વાભાવિક છે.

આજે ૧૫ મી તારીખ છે. ઓસ્ટ્રેલિયા દેશમાં પ્રવેશવાનો આવતી કાલે અંતિમ દિવસ છે. તા. ૧૬ પ્રભુએ આજે બુકિંગ આપ્યું છે. તો એ નવી ધરતી ઉપર જવાનું થશે.

અહીં બે બે વાર દરેક યાત્રીને સુરક્ષા વિભાગમાંથી પસાર થવાનો ક્રમ છે. સુરક્ષા વિભાગ એ રીતે જાગ્રત છે.

યાત્રીઓએ અહીં પોતાના કોટ, બૂટ, ઘરેણાં બધાં જ પ્રકારના વળગણો કાઢી નાંખવાના હોય છે. એ બધું જ મશીનમાં મૂકી દેવાનું હોય છે. ચેકિંગ થઈને મશીનમાંથી પાછું મળતાં તે પહેરી લેવાનું હોય છે.

માને કોટ કે બૂટ (બૂટ જ નથી પહેરતાં. મોજા જ પહેરેલા હોય છે.) કાઢવાના રહેતાં નથી.

મશીનના વર્તુળમાંથી દરેક યાત્રી પણ પસાર થાય. જો કંઈક વાંધા જેવું હોય તો તરત જ અવાજ થાય એટલે ફરી ચેકિંગ થાય.

સારી વાત છે હે પ્રભુ, આ સામાન્ય યાત્રામાં પણ યાત્રીઓ મશીનમાં અવાજ ના થાય એવું ઈચ્છે ને પહેલેથી જ વાંધાજનક બધું કાઢીને મૂકી દે છે.

તો પેલી લાંબી યાત્રા કરી જીવ ઉર્ધ્વગમન કરે ત્યારે જાગૃતિ આપજો જેથી આપે જીવને વઢવું ના પડે. વઢવું પડે કે અવાજ થાય તેવા બધા જ દોષ, નબળાઈઓ ઉતારી દેવાય ને સર્વ-સંગ-પરિત્યાગી બનીને, અલખનિરંજન કરતા કરતા પસાર થઈ જાય ને હે હરિ તું પ્રસન્ન બની જાય એવું જીવન કરી દેજે.

ન્યુઝીલેન્ડ ને ઓસ્ટ્રેલિયામાં નિયમ છે. તમે કોઈ પણ લીલાં શાકભાજી ના લઈ જઈ શકો.

માઉરી પ્રજાના સ્થાનમાં પેલી લીલી વનસ્પતિમાંથી મજબૂત શણ જેવી દોરી તો કાઢતા સૌએ જોઈ હતી ને એ રીતે તેવા પાંદડાં લાવી ગઈ કાલે પણ દોરી કાઢવા પ્રયત્ન કર્યા. થોડીક નીકળી, પણ લીલો રંગ ને લીલું પડ જતું ન હતું. પરિણામે આજે તે દોરીને કચરાપેટીમાં પધરાવી દીધી. સૂકાઈ ગઈ હોત તો લઈ જવાત. પણ દોરી લીલી હતી માટે છોડી દીધી.

ન્યુઝીલેન્ડના સ્મરણ તરીકે પૃથ્વીના ગોળાની કીચેઈન, ટોપી ને સ્વેટર તો હતાં. વિશેષ સ્મરણો બાંધી બાંધીને પણ શું અર્થ? સર્વ વિશેષ સ્મરણોનું વિસ્મરણ કરી શ્રી હરિના સ્મરણે મસ્ત બનવું એ જ તો લક્ષ્ય છે. સ્મરણથી સ્મરણો કપાશે.

માર્ગમાં ૩૦૦ માળા થઈ. પ્લેન સમયસર મેલબોર્ન જવા માટે પ્રસ્થાન કરે છે. ૩ કલાક ૨૫ મિનિટે મેલબોર્નની પાસે

પ્લેન પહોંચે છે. લેન્ડિંગ કરવા માટેની તૈયારી થઈ ગઈ હતી. પણ ભારે ધુમ્મસને લીધે મેલબોર્ન પ્લેન ઉતરતું નથી. બીજો ૧:૩૦ કલાક પ્લેન આગળ વધે છે. ABELAID નામના એર-પોર્ટ ઉપર ઉતરાણ કરે છે. અહીં સ્વચ્છ હવામાન હતું.

એટલે ધારેલા સમયે શ્રી હરિએ પોતાની આ યોજના બદલી નાંખી. તો તેમાં પણ મંગલ જ હશે. ૧૦૦ માળા વધુ થઈ શકી. નોંધ વધુ થઈ શકી. હે હરિ, તું પરમ હિતેચ્છુ છે. જેમાં પરમ મંગલ છે, તે જ તું કરે છે.

આ નવા એરપોર્ટ પર માત્ર પ્લેન જ ઉતરે છે. સૌ બેઠા છે. યાત્રીઓને ઉતરવાનું નથી. પ્લેનનું બળતણ પાછું ફરી ભરાયું છે ને વળી પાછું ૧-૩૦ કલાક પછી પ્લેન ઊડે છે.

જાણે ઓસ્ટ્રેલિયાની પ્રદક્ષિણા કરાવવાનું શ્રી હરિએ ગોઠવ્યું લાગે છે.

ફરી પાછા અવકાશમાં પણ સ્થિરગતિને લીધે સ્મરણ પણ ના રહે કે પ્લેનમાં બેઠા છીએ. કલમની એ ગતિમાં મન સઘળું વિસ્મૃત કરી દે છે.

યાત્રામાં શ્રી સરોજબેન ને વિનોદભાઈનું મન અંતર સતત માને સહાયક થવા માટે ૨૪ કલાક ઉત્સુક જોવા મળે છે. આજે પણ જેવું પ્લેન સ્થિર થયું કે તરત જ સરોજબેન ને વિનોદ-ભાઈએ ઊભા થઈને મા માટે બીજી ત્રણ સીટ શોધી કાઢીને ગાદી પાથરી દીધી. (પ્લેન અડધું ખાલી હતું. સૌને સૂવાની સગવડ મળી.) પણ સૌ પોતાના કામમાં જ હતા. શ્રી વિનોદ-ભાઈ-સરોજબેને તરત જ માની સુવિધા પ્રથમ કરી. મા એમને સોંપતા નથી. સામેથી જ એ સેવા શોધતા રહે છે. ને તરત જ સેવા ઝડપી પણ લે છે. કદાચ બાકીના ૧૩ યાત્રીઓએ માની

સુવિધાનો ભાર જાણ્યે અજાણ્યે આ બંને છે ને તે કરશે એમ માની સૌ યાત્રા માણે છે.

મા વતી ફોર્મ ભરવું કે ઈમીગ્રેશનમાં જવાબો આપવા, કે માના ફળાહાર માટેની ચિંતા, અજાણ્યા સ્થાનમાં પણ ફળોના સ્ટોર શોધી કાઢવા, જરૂર પડે તો વાસણો કે ઈલેક્ટ્રિક સગડી ખરીદવા પણ વિલંબ કે ચર્ચા ના કરવી, મૌન રહીને માને સર્વ પ્રકારે, સર્વ સ્થળે, સર્વ રીતે સુવિધા ધરવાની આગવી સૂઝ ને ઝડપ એ એમની વિશેષતા છે. દરેક મોટલમાં પણ માના રૂમની પસંદગી કે તેમાં ચાદરો પાથરી દેવાનું, અરે, મા માટે ફળાહારના જે કંઈ પદાર્થો છે તેની બેગ પણ પોતે જ ઉપાડવી—આવી નાની નાની સેવા સતત કરતા રહે છે.

મા પ્લેનમાં પોતાની સીટ ઉપર બેઠાં બેઠાં જરા નીચા નમી બેગમાંથી પેન કે ડાયરી લેવા પ્રયત્ન કરે ત્યાં જ એ બંને હાજર. જાણે સતત સેવાનું જ ચિંતન. જાતને ભૂલીને માને જ પ્રસન્ન રાખવાની સાધના એ બંને કરી રહ્યાં છે. સૌ આ સેવા ઉઘાડી આંખે જોઈ શકે છે. જે સત્ય છે તે જ આ પૃષ્ઠો પર પ્રભુ લખી રહ્યા છે.

જાણે માના અંતરંગ ભક્ત. માના મુનિમ. જાણે શ્રેષ્ઠ સેવક. બનીને બંને ભક્તો યાત્રા કરી રહ્યા છે. હે હરિ, એમની સંભાળ ને એમની સેવા સામે અનંત આશીર્વાદ ધરજો.

સાડા ચાર કલાક આજે ધુમ્મસે જાણે પોતાનો પ્રસાદ સૌને આપ્યો. ઓસ્ટ્રેલિયાની ધરતી ઉપર સાડા ચાર કલાક મોડા પ્રવેશવાનું બને છે. ૧૦ કલાક જાણે સતત ભવાટવીના ફોગટ ફેરા જેવું થયું. ત્રણ કલાકને બદલે ૧૦ કલાક. હે હરિ, તારી ઈચ્છા.

મેલબોર્ન (MELBOURNE)ની ધરતી ઉપર ઈમીગ્રેશનમાં એક પણ વાક્ય ના પૂછ્યું, ના રીટર્ન ટિકિટ માગી કે ના કેટલું રહેવું છે એવું પૂછ્યું. હે હરિ, આપની ઈચ્છા પ્રમાણે ગોઠવાયું છે.

ત્યાંથી કસ્ટમમાં પ્રવેશવાનું એટલે પ્રથમ ઓફિસર માત્ર કાગળ જુએ, બીજો ઓફિસર કહે તમારે ૪ નંબરની લાઈનમાં જવાનું છે. થોડે અંતરે ત્રીજા ઓફિસર ઊભા હતા તે કહે તમારે ૩ નંબરના મશીન ઉપર જવાનું છે.

એટલે સૂચના પ્રમાણે જમીન પર પટ્ટા ને લાઈનના નંબર હોય તે રીતે બધા યાત્રીઓ આગળ ચાલે. સરોજબેન સાથે હતાં મશીનમાં બેગો પાસ થઈ ગઈ.

માના હાથના સ્વરૂપમાં શું છે એવું પૂછે છે. મા ખોલીને બતાવે છે. તે ઓફિસર બેન જોતાં જ ખુશ થઈ ગઈ. હસી. એટલે માએ સ્વરૂપની ચેઈન બંધ કરી ને આગળ બહાર જવાના માર્ગે આવી ગયાં.

ધાર્યા કરતાં કશું જ ના પૂછ્યું. ના ખોલાવ્યું. શાંતિથી આ નવા દેશની ધરતીના દર્શન કરી શક્યા. બસ હાજર જ હતી. આ ડ્રાઈવર પણ ઓસ્ટ્રેલિયન હતા. વૃદ્ધ જ હતા.

સૌએ પોતાની બેગો બસમાં ગોઠવી ને મંત્રગાન સાથે બસ આગળ વધી.

(Clarion Suites-1 William street Melbourne)—આવી ગયા. દશમાં માળે ૧૦૪૨ નંબરના ઓરડામાં વિશ્રામ થયો.

મંડળી ભોજન માટે શહેરમાં ગઈ. મા, સરોજબેન, કંચન-બેન અહીં રોકાયાં. મા સૂકો મેવો ને પાણી લે છે. ફરી ૪ થી

લા, યાત્રીઓ સાથે મા પણ અહીંની અજબ દુનિયાના દર્શને જાય છે.

દરિયા કિનારે ૧ નાનો ફિલિપ નામનો ટાપુ છે. બે કલાક દૂર છે. તે ટાપુ ઉપર પેંગવીન નામના પક્ષીઓ (Penguins)—દરિયાઈ જીવ દરરોજ સૂર્યાસ્ત સમયે જ દરિયામાંથી બહાર આવે. ને સવારે સૂર્યોદયના ૧ કલાક પહેલાં પાછા પાણીમાં ચાલ્યા જાય. અતિનિયમિત એમનો એ ક્રમ વરસોથી ચાલે છે.

એ પક્ષીઓ બે પગે ઊભા ચાલે. શ્રુપમાં જ આવે. આજ-કાલ ૬૦૦ પક્ષીઓ દરિયામાંથી રાત રહેવા ધરતી ઉપર આવે છે. પાણીમાં પણ ચાલે ને ધરતી ઉપર પણ ચાલે.

એ પક્ષીઓને જોવાની ફી હોય છે. અહીં કેમેરાની મનાઈ છે.

૩૪ ઈંચની લંબાઈના કાગડા કે બિલાડીને મળતા આવતા એ પક્ષી સાથે જ જેવો સૂર્યાસ્ત થયો ને દરિયાની બહાર આવવા માંડ્યા. ૬૦, ૭૦ જોયા, પછી અમે ઊભા થઈ ગયા.

અહીં હજારો પ્રવાસીઓ આ પક્ષીજગતને આવકારવા બેઠા હોય છે.

એ પક્ષીઓ કિનારા ઉપરથી ઉપર ચાલવાના બાકડાના પૂલ નીચે પોતાના જે દરો હોય તેમાં માણસોની જેમ ચાલીને આવતા જોવા મળે છે.

આ દેશની પક્ષીજગતની વિશેષતા જોવા જેવી લાગી.

પાછા ૨ કલાકની યાત્રા કરી છેક નવ વાગે વિશ્રામ માટે આવી શક્યા.

આજે અ-ધ-ધ-ધ કહી શકાય તેવી સળંગ યાત્રા રહી. થાક તો સૌને ઘેરી વળે છે. પણ, નવો પ્રદેશ, નવું નવું જોવાનું

ને ગરમ પાણીનું સરસ સ્નાન પાછા સવારે તાજગીભર્યા કરી દે છે.

પાણીમાં જીવનશક્તિ છે. પરિશ્રમ હરે છે. એ સત્યને યાત્રામાં સૌ સતત અનુભવે છે.

આવીને સ્નાન બાદ વિશ્રામ કરતા પહેલાં દૂધ, ફળ લેવાનું બને છે. દૂધ-ફળ લખી શકાય પણ ખરેખર તો સંતરાનો રસ, સફરજન વિગેરે લેવાનું હોય છે પણ સંતરાનો રસ પેલી દરિયાની દુર્ગંધથી યુક્ત હોય તેવું લાગ્યું જેથી ના પીવાયો. ૧ સફરજન અને પાણી લીધું છે.

આજે નીરૂબેન, દીના જોડે થોડું બેઠા. રાતે ૧ વાગે વિશ્રામ થયો.

યાત્રામાં આનંદ છે, શાંતિ છે, હળવાશ છે.

ઉપદેશકનું ચારિત્ર્ય સારું છે કે ખરાબ તે ન જુઓ, પરંતુ તેનો ઉપદેશ સારો છે કે ખરાબ તે જુઓ, કારણ કે જીવનની ઉન્નતિ કે અવનતિનો આધાર સારું કે ખરાબ ગ્રહણ કરવાની શક્તિ પર રહેલો છે.

(‘મા’ સર્વેશ્વરીની શૈશવ કથા)

પોયણું પાંગરું

(ગતાંકથી ચાલુ)

મા સર્વેશ્વરી

આ પહેલું પવિત્ર સ્મરણ જ જાણે આધ્યાત્મિક જીવનની પ્રથમ ઈંટ જેવું છે. એ ઈંટ પૂર્વજોના પ્રસાદ સમી છે. એક જ ઈંટથી મંગલ મુહૂર્ત થયું તે ભવ્ય ઈમારતના સર્જન માટેના શ્રીગણેશ હતા.

પ્રાર્થના ને શ્લોકો જીવનપ્રભાત—મધ્યાહ્ન—સંધ્યા—મહારાત્રિને પણ પ્રકાશિત કરતાં રહેશે. પ્રાર્થનાનો પાલવ પકડી બાળ જગમેળામાં વિચરણ કરશે જ્યાં ઠરવાનું હશે ત્યાં જ ઠરશે. જ્યાં જવાનું હશે ત્યાં જ જશે. પાલવનો એ પ્રભાવ જન્માંતરોને પણ નિત્ય નવો પ્રકાશ પાથરતો રહેશે.

પાલવ પકડાઈ ગયો કે કોઈકે પકડાવી દીધો! પણ એ પાલવ જ જાણે બાળજીવનની જીવાદોરી છે. એ પાલવમાં પરમપુરુષ પરમાત્માને પણ જીવનઆંગણે ઉતારવાની શક્તિ છે.

પ્રાર્થનાનો પાલવ પકડીને પગલાં પાડનાર બાળ પરમ ભાગ્યશાળી છે. પરમાત્માનો એ પસંદગી પામેલો બાળ હશે. પરમશાંતિને પરમ આનંદનો એ પ્રતિનિધિ બનીને સૌને પરમ પ્રદેશ પ્રતિ પ્રયાણ કરાવનારો હશે.

બીજું સ્મરણ, બા રેંટિયો કાંતતાં તેનું છે. ઘરનાં બે પ્રવેશદ્વાર હતાં. બીજા પ્રવેશદ્વાર પાસે જ રેંટિયો ખોલીને બપોરે બા કાંતવા અચૂક બેસતાં.

અમને પણ તકલી ચલાવતા બાળપણથી જ શીખવાડેલું, બાપુજી પણ તકલી ચલાવતા.

નાનકડા અમને પણ રૂ પીંજવાનું કે પૂણી બનાવવાનું શીખવાડેલું એટલે સળિયામાં પીંજેલું રૂ વીંટીને પાટલીથી પૂણી બનાવવામાં અમે સહાયક થતાં.

બાએ કાંતેલા સૂતરમાંથી બાપુજીનાં વસ્ત્રો તૈયાર થતાં. બા વળી રેંટિયા પર ના હોય તો અમે પણ ત્યારે રેંટિયો ચલાવવાનો પ્રયોગ કરી જોતાં. જાડું જાડું કાંતીને ત્રાકને પણ તરડી નાંખતા. તો બા પાછાં તે બધું જ સૂતર કાઢીને અમને રેંટિયાને ના અડવાની સૂચના પણ આપતાં.

ત્રીજું સ્મરણ છે. ગરબાનું. અમારા ઘરની હરોળમાં જ શ્રી ગોવિંદભાઈનું ઘર હતું. અમે એમને મામા કહેતા. તે મામાએ એક વાર ગરબાનો કાર્યક્રમ રાખેલો તેમાં આ નાનકડી સરોજને દેવી બનાવેલી. (ભારતમાતા). મામાએ જ જાતે નાનકડું ટેબલ ગરબાની વચ્ચે મૂકેલું ને તેના પર પેલી નાનકડી સરોજને વાળ છૂટા રાખીને હાથ ઊંચો કરીને બેસાડેલી. સૌએ ફરતે ગરબા ગાયેલા.

એ સ્મરણ પણ મન અંતરમાં પથરાઈ ગયું છે.

ચોથું સ્મરણ છે એ નાનકડી સરોજ મસ્તીથી પોતાની રીતે જ રમતી. અને નવાઈની વાતો તો એ હતી કે તે બાળ સરોજ શિયાળાની ભારે ઠંડીમાં ફક્ત ચડી અને પેટિકોટ જ પહેરીને ફરતી. અને ઉનાળાના ભયંકર તાપમાં લાલ ને કાળા ઊનથી ગૂંથેલી ગરમ બંડી પહેરતી.

બાળપણમાં તે વળી આ કેવી ધૂન? જાણે દેહથી ઉપર ઊઠવાની રમત હતી કે શું? સૌ કોઈ સમજાવતું, વઢતું, કઢાવવા પ્રયત્ન કરતું પણ સરોજ ક્યાં કોઈનું માને? પોતાની ધૂનમાં જ મગ્ન. જે કંઈ ધાર્યું તેને જ વળગી રહેવાનું.

પાંચમું સ્મરણ પણ અદ્ભુત છે. નિર્દોષ તોફાન મસ્તીથી ભરેલા બાળપણનાં એ સ્મરણો આ પૃષ્ઠો ઉપર પ્રભુ જ જાણે પોતાની કલમથી ઉતારી રહ્યા છે.

આ સ્મરણો જાણે ચિત્રપટની જેમ જીવંત બનીને તાદ્દશ થઈ રહ્યાં છે.

એ નાનકડી ૬, ૭ વર્ષની સરોજ કોઈ નાની વાત ઉપર જીદે ચઢે. ને એ જીદ જ્યારે પરાકાષ્ટાએ પહોંચે ત્યારે ઘરના સૌ કંટાળે, થાકે ને સરોજને પ્રસાદી પણ આપે. એટલે મોટેથી રડવાની એને ટેવ. રડતાં રડતાં પણ જીદ તો ના જ છૂટે. બહાર ઓટલા પરના બાંકડા પર બેસીને રાગડા તાણીને રડવાનું. છેક રાત સુધી ઘણી વાર તો ચાલે. સૌ વારાફરતી મનાવે ‘ઘરમાં આવ. જમવા ચાલ. સૂઈ જા.’ પણ એ સરોજ માને તો ને? ના જમવા ઊઠે, ના સૂવા ઊઠે, ના ઘરમાં જાય.

સૌ કોઈ થાકે. રાત પડે. અંધારું થવા માંડે. દૂર ફળિયાનું નાનકડું ફાનસ ફળિયાના નાકે ટમટમતું હોય પણ તેનો પ્રકાશ કંઈ બાંકડા સુધી ના આવે. એટલે ઓટલા ઉપર અંધારું થતાં જ બીક લાગે ને ધીરે રહીને ઘરમાં જઈને એ સૂઈ જાય.

ઘણી વાર જીદે ચઢેલી રડતી રડતી બાંકડે જ ઊંઘી જાય. તો વડીલોમાંનું કોઈ ઊંચકીને અંદર લઈ જતું. ત્યારે જાગી તો જવાતું પણ મૌન રહીને પલંગ પર સૂઈ જવાનું સ્મરણ પાકું છે.

એ દિવસો કેવા હતા? આજે પણ પેલી બાંકડે બેઠી બેઠી રડતી સરોજ જાણે સામે જ દેખાય છે.

જીદ અને રુદન બાળમાનસના જાણે સંગાથી હતાં. સંસાર ને સ્વજનોથી રિસાઈને રડવાનો જાણે એ એકમાત્ર ઉપાય હતો.

કદાચ સૌથી અળગા રહીને સૌથી મુક્ત બનીને સ્વતંત્ર જીવન જીવવાનો એ અભિનય કે એની જાણે કે તાલીમ હશે?

બાળપણના એ સ્વભાવ પાછળનાં ગૂઢ રહસ્યો તો શ્રી હરિ વિના કોણ ઉકેલવા સમર્થ છે!

છઠ્ઠું સ્મરણ નામ વિશેનું પણ છે. બાપુજીએ જ નામ આપેલું સરોજ. ઘરમાં અમે સૌથી નાનાં. માટે ઘરમાં ને ફળિયામાં સૌ બચલી કહેતાં. નાનકડી જાણે બચ્ચી. નામ તો હતું ઘણું વહાલસોયું. પણ જેમણે નામ આપેલું તે બાપુજી શિષ્ટાચાર અને શુદ્ધ ઉચ્ચારના આગ્રહી. એટલે તેમણે નાનકડી સરોજને શીખવેલું. તને કોઈ બચલી કહે તો તારે ના બોલવું. જવાબ જ ના આપવો. ને કહી દેવું, ‘મારું નામ તો સરોજ છે.’ સરોજ નામથી બોલાવે તો જ બોલવું.

બાપુજીએ જેવી વાત પાકી કરાવી કે તરત જ તેનો અમલ! પરિણામે બહુ થોડા દિવસોમાં જ સૌને સરોજ નામ મોઢે ચડી ગયેલું.

બાપુજીને નામ પ્રત્યે કેવી સન્માનની ભાવના ને જાગૃતિ હતી!

સાતમું સ્મરણ શિક્ષણક્ષેત્રનું છે.

કપૂરામાં ત્રણ ઓરડાની શાળા હતી. દરેક ઓરડા ઉપર લાકડાની જાળી હતી. બહારથી સૌ કોઈ જોઈ શકે તેવા એ ત્રણ ઓરડામાં અમે ગામમાંથી જઈએ. તે પહેલો ઓરડો જે હતો તેમાં ભણવા જતા. એ વખતનાં ગુલાબી ફૂલવાળાં ચણિયા-ચોળીનું પણ સ્મરણ તાજું છે.

વર્ગમાં ફક્ત બે જ બાંકડા જેવી પાટલી હતી. વ્યારાથી એક જ શિક્ષક આવતા.

ડીસેમ્બર : ૨૦૦૬

૫૫

નીચા, અણીદાર નાક, આંખે ચશ્માં, પીળી કફની ને ધોતિયું તેમનો પહેરવેશ. નામ તેમનું નરસિંહભાઈ.

ધોરણો ત્રણ, ઓરડા ત્રણ પણ આખી શાળામાં શિક્ષક એક જ!

અગિયારથી બે વાગ્યા સુધી એ આંક બોલાવતા.

એક દૂ દૂય

બે દૂ ચાર.

ને બપોર પછી કવિતા ગવડાવતા. વર્ગમાં અમે ત્રણ બહેનો ને એક કે બે ભાઈઓ હતા. તેવું યાદ છે.

શિક્ષક શ્રી નરસિંહભાઈ બહુ કડક હતા. કંઈક વાંકું પડે તો વિદ્યાર્થીને ટેબલ ઉપર હાથ મુકાવીને આંકડી મારતા.

તે દિવસોથી જ બાપુજીનો એક પ્રભાવ ને એક પ્રકારની આમન્યા ને એક પ્રકારનો ડર પેલા શિક્ષકને પણ હતો. તેથી જ અમને એ આંકડીનો પ્રસાદ કદી મળ્યો નથી. માર ખાવાની તક શાળામાં નથી મળી.

ઘરની તોફાની સરોજ ફળિયામાં કે નિશાળમાં શાંત થઈ જતી હશે.

કપૂરાની એ શાળામાં વરસો સુધી બાપુજીનો નિયમ પણ અમને ચોક્કસ સ્મરણમાં છે. દર વરસે નિશાળમાં ૧૫ ઓગસ્ટ ને ૨૬ જાન્યુઆરીએ આખી શાળાને ઘરનું દૂધ બાપુજી તરફથી વહેંચવામાં આવતું. દરેક સીઝનમાં એક દિવસ દરેકને કેરી પણ બાપુજી વહેંચતા ને શેરડી સીઝનમાં શેરડીનો રસ પણ આખી શાળાને વરસો સુધી વહેંચતા હતા.

નાનકડા ઝાંપે પતરાના મોટા કેનમાં દૂધ અને શેરડીની સીઝનમાં શેરડીનો રસ લઈને એ ઊભા રહેતા ને સૌને વહેંચતા.

૫૬

અધ્યાત્મ

આપણી સંપત્તિને વહેંચવાનો ને ત્યાગીને ભોગવી જાણો નો ઈશાવાસ્યનો ઉપદેશ પણ માતાપિતાએ ગળથૂંથીમાં જ ધરી દીધો છે.

બાપુજીનો શિક્ષણ જગત સાથેનો એવો અલૌકિક નાતો હતો. એ તાંતણે સૌને મળતા, સૌના સુખદુઃખના સાથી બનતા.

આઠમું સ્મરણ પણ બાળમાનસનું દર્શન કરાવનારું છે.

દરરોજ રિસેસમાં ઘરે આવવાનું. નિશાળ તદ્દન પાસે હતી. ઘરે આવીને જમવાનું. જમીને પાછા નિશાળે જતાં. બા સૌને કંઈ આપતાં. આ 'કંઈ' એટલે દરેકને ઘરેથી ચણા, ધાણી ને પોંઆ મળતા તે.

અમારા ઘરમાં આ કંઈ વિશેષ રીતે ને વિશેષ રૂપે મળતું. રિસેસમાં ઘરેથી પાછા નિશાળે જઈએ ત્યારે બા લાકડાનો નાનો કબાટ ચાવીથી ઉઘાડીને તેમાંથી કાજુ આલુનો ડબ્બો કાઢતાં ને પાઈનેપલના તૈયાર ટુકડાનો ડબ્બો કાઢી તેમાંથી ૫, ૭ કાજુ આલુ ને પાઈનેપલના એક બે ટુકડા અતિ નિયમિત રીતે અમને આપતાં.

તે દિવસોમાં અમારાં એક ફોઈ જે સ્વર્ગસ્થ થયેલાં તેમના પુત્ર શ્રી ધીરુભાઈ મુંબઈમાં રહેતા. બા કપૂરાથી ઘી, મગસ મોકલે ને ધીરુભાઈ પાછા મુંબઈથી કાજુ, આલુ ને પાઈનેપલ મોકલે.

તે દિવસોમાં જે કંઈ મોંઘું મનાતું તેને લાકડાના બંધ કબાટ-માં મૂકવામાં આવતું.

સ્કૂલમાં આવું કીમતી મોંઘું લઈ જતાં પણ નાનકડી સરોજ બે જ મિનિટમાં ઝાંપે પહોંચતી બે મિનિટમાં કેટલું ખાઈ

ડીસેમ્બર : ૨૦૦૬

૫૭

શકાય? મોટાભાગનું સાથે ભણતી બહેનો ઝાંપે ઊભી જ હોય તેમને આપી દેવાનું બનતું.

‘વહેંચી દો. ભલે આપણા હાથનું બધું જ અપાઈ જતું.’ આ હતું બાળપણનું સંસ્કારભાથું. નિર્દોષ આનંદ ને મસ્તીભર્યા એ તોફાની દિવસોની આ ઝલક.

જન્મથી આઠ વરસ સુધીની ઉંમરનાં આ આઠ સ્મરણોનાં ફૂલડાં શ્રી હરિચરણે ધરીને કલમ હવે જીવનના બીજા વિભાગ-માં પ્રવેશ કરશે. (ક્રમશઃ)

જેણે વિષયોમાંથી આસક્તિ છોડી દીધી છે, તેવો માણસ ઘરમાં રહે કે વનમાં રહે, તેને કોઈ ફેર પડતો નથી. પરંતુ જેને વિષયોમાં રાગ છે, તેવો માણસ ઘર છોડી વનમાં જશે તોપણ તેની વિષયાસક્તિ તેના મનને શાન્તિથી બેસવા નહિ જ દે. —યોગેશ્વરજી

ફોન : દુકાન : ૨૨૫૮૮૧૨ ઘર : ૨૬૬૪૦૭૮

મોબાઈલ : ૯૩૭૪૭૧૦૩૦૪

દીપક સી. મહેતા

❖ કૃષ્ણા ફિલ્મ્સ એન્ડ સ્ટુડિઓ ❖

૧, શ્યામ એપાર્ટમેન્ટ, કાકડીઆ કોમ્પ્લેક્ષ પાસે,

ઘોડદોડ રોડ, સુરત-૩૯૫૦૦૧

૫૮

અધ્યાત્મ

Hindu faithfuls Visit

Kevin Garcia

[A report in newspaper “Brownsville Herald” about Navratri shibir in presence of Maa Sarveshwari. —Editor]

Hindu faithful descend on Brownsville to see Mother God

Hindus around the world are celebrating the Mother Goddess with 10 days of ritual, fasting and ceremony, but many came to Brownsville to see a part of the Mother Goddess on Earth.

Spiritual guide known as Maa Sarveshwari, 63, has been in the city for the past week and will remain through Tuesday. During that time she has been visited by more than 230 people from around the world.

Faithful from as far away as Panama, Canada and Great Britain and from all walks of life have come to Brownsville to be in her presence.

“Everybody will say they have some kind of peace achieved in front of Maa.” said 39-year-old Pankaj Patel, the Brownsville hotelier who welcomed Maa into his home. “That is the main reason people come.”

Her followers call her Maa, a term of endearment like “mother,” and they travel

great distances to meet her as she travels India and the world. This is her third visit to Brownsville.

“She goes where she is asked, even though for her traveling is not easy,” Patel said.

While she has not spoken since taking a vow of silence in 1995, Maa writes messages to her followers on an erasable board. Through a transtator she described Brownsville as a wonderful place to visit, even turning the city’s name into a pun: She called it the city of “Bright Will.”

“The city may become bright with lots of will,” she wrote. “That would make the population of the city happy and allow them to take a more integral part in the brotherhood of the nation. this is a town that has people with a solid willpower.”

Maa Sarveshwari was born in the small village of Kapura in western India and became an educator, even serving as a school principal until 1979 when her guru, Shri Yogeshwaji, suffered heart attack.

She devoted the rest of her life to his teachings, and following his passing in 1984, she earned recognition as his spiritual heir. It was at that time she began her fast. Followers say she only eats a few small fruits and drinks a few glasses of water once every three days.

“What we see her doing today is a strict form of prayer to, in her opinion, reach God.” 48-year-old J.R. Bhakta said. “the people here would like to follow her, but we can not do what she does.”

Patel grew up with stories of Maa’s spirifual accomplishments from his father and spent eight months as a pilgrim following her travels.

“These stories inspired me,” he said. “I could see what my father was telling me was true.”

Many believe they have been healed in her presence, with her strength of will and power of faith helping them overcome the effects of seizures or encouraging them to give up smoking.

“It’s out of affection that people refer to her as Mother God,” Bhakta said. “It is as with Catholics who are awarded sainthood.”

Many people might balk at the idea of meeting hundreds of new people each day, constantly moving from town to town and serving as the spiritual guide for thousands, but Maa takes it all in stride. She attributes her good health and attitude to her faith in God.

“I disregard stress, and any unfavorable situations, I just laugh away,” she wrote. “In my opinion, everyone I see is God in some form.”

હિંદુ શ્રદ્ધાળુઓ પૂ. માના દર્શને

કટાર લેખક : કેવિન ગારસીઆ
અનુવાદ : તંત્રી

હિંદુ શ્રદ્ધાળુઓ પૂ. માના દર્શન માટે બ્રાઉન્સવિલે પધાર્યા
બ્રાઉન્સવિલે હેરાલ્ડ અખબારમાં પરમાર્થ પર્વ અંગેનો
પૂ. માની નવરાત્રિ શિબિરનો અહેવાલ

દુનિયાભરમાં પથરાયેલા હિંદુઓ મા જગદંબાના નવરાત્રિ મહોત્સવની ઉજવણી ૧૦ દિવસ સુધી ઉપવાસો, પૂજા વગેરે વિધિઓ દ્વારા કરે છે, કિન્તુ કેટલાક હિન્દુઓ આ નવરાત્રિ દરમ્યાન બ્રાઉન્સવિલે પૃથ્વીપરના મા જગદંબાના દર્શન માટે આવ્યા છે.

૬૩ વર્ષીય મા સર્વેશ્વરી નામે ઓળખાતાં આધ્યાત્મિક ગુરુ છેલ્લા એક અઠવાડિયાથી આ શહેરમાં આવ્યાં છે અને તેઓ આવતા મંગળવાર સુધી રોકાશે. આ સમય દરમ્યાન તેઓના દર્શન માટે આસપાસના પ્રદેશોમાંથી ૨૩૦ થી વધારે ભક્તોએ તેઓની મુલાકાત લીધી છે.

વિવિધ ક્ષેત્રોમાં કામ કરતા શ્રદ્ધાળુ ભક્તો પનામા, કેનેડા અને છેક ઈંગ્લેન્ડથી પૂ. માનું આધ્યાત્મિક સાન્નિધ્ય માણવા અત્રે આવ્યા છે.

૩૯ વર્ષીય પંકજ પટેલ, જે આ શહેરમાં હોટલ ચલાવે છે, તેણે પૂ. માને પોતાના ઘરે તેડ્યાં છે. તેણે કહ્યું, “પૂ. માના સાન્નિધ્યમાં આવતા દરેકને કોઈ ને કોઈ પ્રકારની શાન્તિનો અનુભવ અવશ્ય થાય છે. એથી તો લોકો તેમની પાસે આવે છે.”

તેમના અનુયાયીઓ તેમને ‘મા’ તરીકે સંબોધે છે. આ

ભક્તોને મળવા પૂ. મા ભારત અને દુનિયાના વિવિધ દેશોમાં વિચરણ કરે છે. બ્રાઉન્સવિલે પૂ. મા ત્રીજી વાર પધાર્યાં છે.

‘પ્રવાસમાં મુશ્કેલી પડે છે છતાં જે તેઓને પ્રેમથી આમંત્રે છે, ત્યાં પૂ. મા પધારે છે.’ શ્રી પટેલે જણાવ્યું.

પૂ. મા છેક ૧૯૯૫ થી મૌન પાળે છે. પણ પેલી ભૂંસી શકાતી સ્લેટ દ્વારા પૂ. મા પોતાના ભક્તોને સંદેશાઓ આપે છે. એક દુભાષિયા દ્વારા પૂ. માએ જણાવ્યું કે આ બ્રાઉન્સવિલે મુલાકાત માટે મજાનું શહેર છે. શહેરના નામના શબ્દો ઉપર શ્લેષ કરતાં પૂ. માએ ‘બ્રાઈટ વીલ’—ઉજ્જવળ ઈચ્છા તરીકે બીરદાવ્યું.

તેઓએ લખ્યું, “આ શહેર લોકોની ઢગલાબંધ ઉજળી મહેચ્છાઓથી ખરેખર ખૂબ ખ્યાતિ પામી શકે. તેથી શહેરની જનતા સુખી થશે અને પોતાના રાજ્યમાં ભાતૃભાવનો સંદેશો ફેલાવી મહત્ત્વનો ભાગ ભજવી શકશે.”

પૂ. માનો જન્મ કપૂરા નામના ગામમાં થયો છે જે ભારતના પશ્ચિમભાગમાં આવેલું છે. તેઓ સને ૧૯૭૯ સુધી શાળામાં પ્રિન્સીપાલ હતાં તે પછી તેઓના ગુરુ મહાત્મા યોગેશ્વરજીને હાર્ટ એટેક આવતાં નોકરીમાંથી રાજીનામું દઈ દીધું.

તેઓ તે પછી પોતાના શેષ જીવનમાં શ્રી ગુરુદેવના આદેશોને અનુસરતાં રહ્યાં અને ૧૯૮૪ માં પૂ. ગુરુદેવની ભૌતિક વિદાય પછી તેઓના આધ્યાત્મિક વારસ બન્યાં. માર્ચ, ૧૮, ૧૯૮૪ થી તેઓના ઉપવાસો શરૂ થયા. તેઓ માત્ર થોડા ફળ ને પ્રવાહી લે છે, પરંતુ દર ત્રીજો દિવસ પાણી વગરના ઉપવાસનો હોય છે, એમ તેઓના અનુયાયીઓ કહે છે.

“આજે આપણે તેઓને જે કરતાં જોઈ રહ્યા છીએ તે ઈશ્વરપ્રાપ્તિ માટેની તીવ્ર પ્રાર્થનારૂપ છે.” એવું ૪૮ વર્ષના શ્રી

જે. આર. ભક્તે કહ્યું, “અહીંના લોકોને તેમને અનુસરવાનું ગમશે, પરંતુ તેમના જેવું ના થઈ શકે.”

શ્રી પંકજ પટેલે કહ્યું કે તેઓએ પોતાના પૂ. પિતાજી પાસેથી પૂ. માની આધ્યાત્મિક સંપ્રાપ્તિ વિષે નાનપણથી સાંભળેલું. તે પછી પૂ. મા સાથે તેમણે આઠ મહિના યાત્રા કરી છે.

“પૂ. મા વિષેની વાતો મને પ્રેરણા આપતી, પછી મેં અનુભવ્યું કે મારા પિતાજી જે કહેતા હતા તે સાચું હતું.”

કેટલાકો માને છે કે પૂ. માની હાજરીથી અમે સાજા થઈ ગયા છીએ. તો બીજાઓ કહે છે તેઓના સંકલ્પ અને શ્રદ્ધાની મદદથી તેઓને વ્યસનોની ચુંગાલમાંથી છૂટવામાં મદદ મળી છે ને સીગરેટ છૂટી ગઈ છે.

“પ્રેમની લાગણીના લીધે લોકો તેઓને મા જગદંબા કહે છે.” શ્રી જગદીપભાઈ ભક્તએ જણાવ્યું. “કેથોલિકો જે રીતે સંતપણાનું બીરૂદ આપે છે, આ તેવું છે.”

દરરોજ સેંકડો નવા માણસોને મળવાના વિચારે ઘણા માણસોને શંકા લાગે કે એક શહેરથી બીજા શહેરના પરિભ્રમણ અને હજારો માણસોને આધ્યાત્મિક માર્ગદર્શન પૂરું પાડવાનું કામ શું અડચણરૂપ ના બને? પરંતુ પૂ. મા આમાં કોઈ તકલીફ અનુભવતાં નથી. પૂ. માની સારા આરોગ્ય અને મનની સ્વસ્થતા જળવાઈ રહે છે, તેનો યશ પ્રભુમાંની પોતાની શ્રદ્ધાને આપે છે.

તેઓએ લખ્યું, “હું તનાવને તથા પ્રતિકૂળ પરિસ્થિતિઓને અવગણું છું. તેમને હસી કાઢું છું,” તેમના મત પ્રમાણે “મને જેઓ મળવા આવે છે તે બધાં ભગવાનનાં જ જુદાં જુદાં સ્વરૂપો છે ને!”

શ્રીવિષ્ણુસહસ્ર સમ્વલોકી

(ઓક્ટોબર-૨૦૦૬નું ચાલુ)

શ્રી યોગેશ્વરજી

રુદ્રો બહુશિરા બભ્રું, વિશ્વયોનિઃ શુચિશ્રવાઃ।
અમૃતઃ શાશ્વતસ્થાણુઃ વરારોહો મહાતપાઃ॥૧૩॥

રૂદ્રરૂપ ને વિશ્વરૂપ છો, પોષક સૌના મૂળ તમે,
શ્રવણ કર્યે ગુણગાન તમારાં પવિત્રામાં ભક્ત રમે;
અમૃત જગનું તમે નિત્યપદ, સુંદર અંગોવાળા ઈશ,
મહાતપસ્વી, ચરણ તમારે અમે નમાવીએ નિજ શીશ!

સર્વગઃ સર્વવિદ્ભાનુઃ વિશ્વક્ષેનો જનાર્દનઃ।
વેદો વેદવિદવ્યંગો વેદાંગો વેદવિત્ કવિઃ॥૧૪॥

ઓતપ્રોત અવનિમાં, સૌને જાણો તેમ જ તેજ ધરો,
તમે વિજયના સ્વામી છો, ને તમે જનાર્દન તાપ હરો;
વેદરૂપ છો, વેદ જાણતા, જ્ઞાન થકી સંપન્ન ખરે,
અંગ વેદનાં, અનાદી કવિ હે, સ્મરણ તમારું શું ન કરે?

લોકાધ્યક્ષઃ સુરાધ્યક્ષો ધર્માધ્યક્ષઃ કૃતાકૃતઃ।
ચતુરાત્મા ચતુર્વ્યૂહશ્ચતુર્દશ્ચતુર્ભુજઃ॥૧૫॥

જગના જીવન, ધર્મવેદના પાલક, હે સૌના સ્વામી,
કાર્ય તેમ કરાણરૂપ સૌના બુદ્ધિમાન વળી છો નામી;
જાગૃતિસ્વપ્નસુષુપ્તિતુર્યા તમે ચારમાં વ્યપાક છો,
ચતુર્ભુજ છો લય કરનારા, પ્રેમ કર્યાથી ચાહક હો.

